

Rapport

Undersøgelse af ændringer i den kommunale indsats i forhold til socialt udsatte grupper fra 2007 til 2008

Udarbejdet af Oxford Research A/S
December 2007

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1. Indledning	5
1.1 Sammenfatning.....	7
1.1.1 Budgetudviklingen på de forskellige indsatsområder.....	8
1.1.2 Samlet udvikling for de 24 kommuner.....	10
1.1.3 Kommentar til læsning af rapporten.....	12
1.2 Den overordnede metode.....	13
1.2.1 Pilotundersøgelse.....	13
1.2.2 Hovedundersøgelse.....	13
1.2.2.1 Budgetanalyse.....	14
1.2.2.2 Pladstalsanalyse.....	15
1.2.2.3 Overordnet kvalitativ vurdering.....	15
Kapitel 2. Budgetanalyse	17
2.1 Analysens fokus og forbehold.....	17
2.1.1 Forbehold.....	19
2.2 Den overordnede vurdering.....	21
2.3 Udviklingen på hovedkonti.....	22
2.4 Udviklingen på underkonti.....	23
2.5 Udviklingen i de enkelte kommuner.....	24
2.5.1 Store kommuner.....	25
2.5.2 Mellemstore kommuner.....	26
2.5.3 Små kommuner.....	28
2.6 Udviklingen inden for indsatsområder.....	30
2.6.1 Stofmisbrug.....	30
2.6.2 Alkoholmisbrug.....	31
2.6.3 Botilbud for sindslidende.....	32
2.6.4 Botilbud til hjemløse.....	33
2.6.5 Botilbud til voldsramte/voldstruede.....	33
2.6.6 Øvrige indsatser.....	34
Kapitel 3. Pladstalsanalyse	37
3.1 Analysens fokus og forbehold.....	37
3.1.1 Forbehold.....	38
3.2 Udvikling i antallet af pladser.....	38
3.2.1 Stofmisbrugsområdet.....	40
3.2.2 Alkoholmisbrugsområdet.....	40

3.2.3	Øvrig udvikling i pladstal.....	41
Kapitel 4.	Overordnet kvalitativ vurdering	42
3.3	Sammenfatning af indsatsen på tværs af de 24 kommuner	43
3.3.1	Indsatsen over for stofmisbrugere	44
3.3.2	Indsatsen over for alkoholmisbrugere	45
3.3.3	Indsatsen over for prostituerede	45
3.3.4	Indsatsen over for hjemløse	45
3.3.5	Indsatsen over for sindslidende	46
3.3.6	Indsatsen over for voldsramte og voldstruede	46
3.4	Den kommunale vurdering af indsatsen over for socialt udsatte	46
3.4.1	Allerød Kommune.....	46
3.4.2	Ballerup Kommune	47
3.4.3	Esbjerg Kommune	47
3.4.4	Favrskov Kommune.....	48
3.4.5	Fredericia Kommune	48
3.4.6	Frederiksberg Kommune.....	49
3.4.7	Frederikshavn Kommune.....	49
3.4.8	Gentofte Kommune.....	49
3.4.9	Guldborgsund Kommune	50
3.4.10	Horsens Kommune	50
3.4.11	Ikast-Brande Kommune	51
3.4.12	Ishøj Kommune.....	51
3.4.13	Kalundborg Kommune.....	52
3.4.14	Kerteminde Kommune.....	52
3.4.15	Københavns Kommune	53
3.4.16	Morsø Kommune	53
3.4.17	Odense Kommune	54
3.4.18	Ringsted Kommune	54
3.4.19	Silkeborg Kommune	55
3.4.20	Solrød Kommune	55
3.4.21	Thisted Kommune.....	56
3.4.22	Vesthimmerland Kommune.....	57
3.4.23	Aalborg Kommune.....	57
3.4.24	Århus Kommune	58

Kapitel 1. Indledning

Nærværende rapport indeholder en analyse af, om der fra 2007 til 2008 sker ændringer i den kommunale indsats på serviceydelsesområdet over for socialt udsatte grupper i 24 udvalgte kommuner. Socialt udsatte indeholder gruppen af personer med særlige sociale problemer. Dvs. stofmisbrugere, alkoholmisbrugere, de mest behandlingskrævende sindslidende, hjemløse, voldsramte, voldstruede og prostituerede.

En lignende undersøgelse er tidligere gennemført hvert år i perioden 2002 – 2005. Grundet ændringer som følge af strukturreformen var det ikke muligt at gennemføre undersøgelsen i 2006.

For at tilpasse det oprindelige undersøgelsesdesign til de ændringer, der er fulgt med strukturreformen, er der i forbindelse med dette års undersøgelse indledningsvis gennemført en pilotundersøgelse i oktober 2007.

Den endelige undersøgelse er foretaget i perioden oktober - december 2007 i 24 kommuner. De 24 kommuner er landets 4 største kommuner, København, Århus, Odense og Aalborg, 7 mellemstore kommuner med 60.000-120.000 indbyggere og 13 mindre kommuner med 20.000 – 60.000 indbyggere. Udvælgelsen af de 24 kommuner er foretaget, så der er en bred fordeling i forhold til størrelse, regioner, borgmesterens partifarve, og hvorvidt kommunen er sammenlagt eller ej. De udvalgte kommuner fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 1.1 Udvælgelse af 24 kommuner				
Kommune	Indbyggertal i alt	Region	Borgmesterens partifarve	Sammenlagt
4 største kommuner				
København	503.699	Hovedstaden	A	Nej
Århus	296.170	Midtjylland	A	Nej
Aalborg	194.194	Nordjylland	A	Ja
Odense	186.745	Syddanmark	C	Nej
7 mellemstore kommuner – indbyggertal 60.000–120.000 – i alt 21 kommuner				
Esbjerg	114.148	Syddanmark	V	Ja
Frederiksberg	92.234	Hovedstaden	C	Nej
Silkeborg	86.540	Midtjylland	C	Ja
Horsens	79.020	Midtjylland	A	Ja
Gentofte	68.672	Hovedstaden	C	Nej
Guldborgsund	63.540	Sjælland	A	Ja
Frederikshavn	62.877	Nordjylland	A	Ja
13 små/almindelige kommuner – indbyggertal 20.000 – 60.000 indbyggere – i alt 66 kommuner				
Kalundborg	49.377	Sjælland	F	Ja
Fredericia	49.260	Syddanmark	A	Nej
Ballerup	46.914	Hovedstaden	A	Nej
Thisted	45.580	Nordjylland	A	Ja
Favrskov	45.037	Midtjylland	V	Ja
Ikast-Brande	39.681	Midtjylland	V	Ja
Vesthimmerland	37.841	Nordjylland	V	Ja
Ringsted	31.468	Sjælland	V	Nej
Allerød	23.609	Hovedstaden	C	Nej
Kerteminde	23.524	Syddanmark	A	Ja
Morsø	22.196	Nordjylland	A	Ja
Solrød	20.852	Sjælland	V	Nej
Ishøj	20.715	Hovedstaden	A	Nej
Kilde: Oxford Research 2007; De Kommunale Nøgletal 2007				

Hovedelementet i undersøgelsen er en budgetanalyse af de hoved- og underkonti i de vedtagne kommunale budgetter, som vedrører socialt udsatte grupper. Denne analyse suppleres af en kortlægning af antallet af pladser på tilbud til socialt udsatte samt en interviewundersøgelse, som bygger på telefoninterview med nøglepersoner på det sociale område i kommunerne.

De ændringer, der må være i indsatsen over for socialt udsatte grupper, bliver derved målt på tre forskellige parametre:

- Vedtagne budgetter
- Antallet af pladser
- Kvalitative vurderinger fra nøglepersoner

Denne tredeling er foretaget, idet der er en række forbehold for hver af de tre undersøgelsesmetoder, som gør, at indsatsen ikke alene kan vurderes på baggrund af en enkelt delanalyse. Derfor er det også afgørende, at der ikke alene tolkes på resultaterne fra én enkelt del af undersøgelsen, men at resultaterne sammenholdes med resultaterne fra de andre dele af undersøgelsen. Tredelingen gør det således muligt, at tegne

et mere fyldestgørende billede af kommunernes indsats på området for socialt udsatte, end det billede der kan tegnes på baggrund af en enkelt delanalyse.

De konti, der indgår i budgetundersøgelsen, er udvalgt af Rådet for Socialt Udsatte¹. Det samme gør sig gældende for de paragraffer, som afdækkes i afsnittet, der beskriver udviklingen i antallet af pladser².

Undersøgelsen har til formål at afdække, om der sker ændringer i kommunernes indsats fra 2007 til 2008 på udbudssiden. Den giver derfor ikke indblik i hverken niveauet eller kvaliteten af kommunernes indsats over for socialt udsatte grupper. Undersøgelsen vil dog kunne tegne et billede af, hvorvidt indsatsen op- eller nedprioriteres i de enkelte kommuner, eller om den forbliver den samme fra 2007 til 2008.

1.1 Sammenfatning

Analysen af udviklingen i de udvalgte budgetkonti viser, at der i de analysens 24 kommuner overordnet ikke sker ændringer i indsatsen over for gruppen af socialt udsatte.

Samme overordnede billede gør sig gældende i forhold til kommunernes forventninger til udviklingen i pladstal. I denne forbindelse er der dog en svag tendens til at kommunerne vurderer, at de kommer til at anvende flere pladser i 2008 sammenlignet med 2007. Således sker der i forbindelse med 64 % af paragrafferne, som kommunerne registrerer antallet af pladser efter, ikke nogen ændring fra 2007 til 2008. Kommunerne forventer en stigning i 16 % af paragrafferne og et fald i 7 % af paragrafferne. I enkelte tilfælde har det ikke været muligt for kommunerne at angive pladstal, hvilket er gældende i 13 % af de registreringer kommunerne samlet set har indleveret.

At der generelt er status quo på området underbygges af kommunernes kvalitative vurderinger af indsatsen over for socialt udsatte. Desuden giver kommunerne udtryk for, at de befinder sig i en overgangsfase efter strukturreformen, hvor de er i gang med at tilrettelægge indsatsen i forhold til den nye organisering af området.

¹De udvalgte konti, som indgår i budgetanalysen er: 5.38.42, 5.38.42.001, 5.38.42.002; 5.38.44, 5.38.44.001, 5.38.44.002, 5.38.44.003; 5.38.45, 5.38.45.001, 5.38.45.002, 5.38.45.003, 5.38.45.004, 5.38.45.092; 5.38.50, 5.38.001, 5.38.003, 5.38.52, 5.38.52.001, 5.38.52.003; 5.38.53, 5.38.53.002; 5.38.58, 5.38.58.001, 5.38.58.003; 5.38.59, 5.38.59.001, 5.38.59.003.

²De udvalgte paragraffer, som indgår i pladstalsanalysen er: Serviceloven §101, §107, §108, §109 og §110 samt Sundhedsloven §141 og §142.

1.1.1 Budgetudviklingen på de forskellige indsatsområder

Tabellen nedenfor viser udviklingen i indsatsen målt på hovedkonti.

Tabel 1.2: Samlede udgiftstigninger/-fald på hovedkonti				
Konto nr.	Indhold	Nettobudget 2007 (1.000 kr.)	Nettobudget 2008 (1.000 kr.)	Ændring i procent
5.38.42 (n=17)	Botilbud for personer med særlige sociale problemer, Servicelovens §§ 109 og 110 (Relateret til udsatte grupper)	171.384	171.278	-0,1 %
5.38.44 (n=22)	Alkoholbehandling og behandlingshjem for alkoholskadede, sundhedsloves § 141 (Relateret til udsatte grupper)	111.341	110.154	-1,1 %
5.38.45 (n=21)	Behandling af stofmisbrugere, Serviceloven §101 og Sundhedslovens §142 (Relateret til udsatte grupper)	397.378	396.369	-0,3 %
5.38.50 (n=22)	Botilbud for længerevarende ophold, Serviceloven §108 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	2.220.806	2.168.649	-2,3 %
5.38.52 (n=20)	Botilbud til midlertidigt ophold, Serviceloven §107 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	897.770	917.905	2,2 %
5.38.53 (n=24)	Kontaktperson og ledsagerordninger, Serviceloven §§ 45 og 97-99 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	141.359	175.757	24,3 %
5.38.58 (n=21)	Beskyttet beskæftigelse, Serviceloven § 103 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	277.291	282.331	1,8 %
5.38.59 (n=23)	Aktivitets- og samværstilbud, Serviceloven § 104 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	573.896	589.112	2,7 %
I alt (n=24)		4.791.224	4.811.555	0,4 %
<small>Kilde: Oxford Research 2007 Resultaterne er baseret på korrigerede tal – jf. tabel 2.5 – 2.7. Variation i antal kommuner (n) skyldes, at nogle budgettal er udeladt af analysen som resultat af korrigeringen. Kun i forbindelse med konto 5.38.52 er en af de fire store kommuner udeladt i optællingen (Odense). Tallene er angivet i 2007-priser med en fremskrivningsfaktor på 3,3 %.</small>				

Det fremgår af tabel 1.2, at der samlet set ikke er sket en mærkbar ændring i kommunernes budgetter fra 2007 til 2008 (stigning på 0,4 %) målt på hovedkonti. På størsteparten af hovedkonti, gør det sig ligeledes gældende, at der er tale om forholdsvis begrænsede stigninger og fald i de budgetterede midler mellem 2007 og 2008.

For kontaktperson og ledsagerordninger (Serviceloven §§ 45 og 97-99) er der imidlertid en stigning på 24,3 %. Denne stigning skal ses som et resultat af, at det med lovændring 1. oktober 2006 er blevet muligt at anvende støtte- og kontaktpersonordningen specifikt til misbrugere og hjemløse. Tidligere var det kun muligt at bruge ordningen i forbindelse med sindslidende og handicappede. Forskellen i budgetterne mellem 2007 og 2008 er formentlig et resultat af, at ikke alle kommuner har nået at budgettere med denne mulighed i 2007-budgetterne, samt at der har været en indkørsperiode, før kommunerne er begyndt at ændre deres praksis³.

Analysen på underkonti viser samme overordnede udvikling, hvilket fremgår af nedenstående tabel.

³ Analysen er i udgangspunktet baseret på reviderede 2007 budgetter, hvilke burde mindske forskellene. Det er dog ikke alle kommuner, der anvender reviderede budgetter på alle konti, hvorfor de oprindelige 2007-budgetter anvendes i flere tilfælde.

Tabel 1.3: Samlede udgiftsstigninger/-fald på alle underkonti				
Konto nr.	Indhold	Nettobudget 2007 (1.000 kr.)	Netto budget 2008 (1.000 kr.)	Ændring i procent
5.38.42.001 (n=13)	Botilbud for personer med særlige sociale problemer (§ 110)	125.537	128.776	2,6 %
5.38.42.002 (n=13)	Kvindekrisecentre (botilbud for voldstruede/-ramte)	33.776	35.529	5,2 %
5.38.44.001 (n=16)	Dagbehandlingstilbud til alkoholmisbrugere	50.087	48.533	-3,1 %
5.38.44.002 (n=11)	Døgnbehandlingstilbud til alkoholmisbrugere	22.646	21.199	-6,4 %
5.38.44.003 (n=11)	Ambulant behandling til alkoholmisbrugere	15.138	16.847	11,3 %
5.38.45.001 (n=15)	Dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere på 18 år og derover (§101)	216.791	217.662	0,4 %
5.38.45.002 (n=12)	Døgnbehandlingstilbud til stofmisbrugere på 18 år og derover (§101)	84.025	82.606	-1,7 %
5.38.45.003 (n=3)	Dagbehandlingstilbud til unge stofmisbrugere under 18 år (§101, stk 3)	11.276	11.309	0,3 %
5.38.45.004 (n=1)	Døgnbehandlingstilbud til unge stofmisbrugere under 18 år (§101, stk. 3)	6.338	6.338	0,0 %
5.38.45.092 (n=3)	Egenbetaling (Serviceloven §163, stk 2)	-236	-255	7,9 %
5.38.50.001 (n=14)	Længerevarende tilbud for personer med særlige sociale problemer	717.276	710.361	-1,0 %
5.38.50.003 (n=14)	Længerevarende botilbud for sindslidende	709.887	690.271	-2,8 %
5.38.52.001 (n=15)	Midlertidigt botilbud for personer med særlige sociale problemer	255.498	259.617	1,6 %
5.38.52.003 (n=9)	Midlertidigt botilbud for sindslidende	173.694	170.285	-2,0 %
5.38.53.002 (n=19)	Støtte- og kontaktpersonordning for sindslidende (§99)	71.973	107.925	50,0 %
5.38.58.001 (n=12)	Beskyttet beskæftigelse til personer med særlige sociale problemer	84.344	80.884	-4,1 %
5.38.58.003 (n=2)	Beskyttet beskæftigelse til personer under stofmisbrugsbehandling	1.101	1.860	68,9 %
5.38.59.001 (n=9)	Aktivitets- og samværstilbud til personer med særlige sociale problemer	206.167	194.871	-5,5 %
5.38.59.003 (n=3)	Aktivitets- og samværstilbud til personer under stofmisbrugsbehandling	23.645	23.882	1,0 %
I alt (n=24)		2.808.963	2.808.499	0,0 %
Kilde: Oxford Research 2007 Resultaterne er baseret på korrigerede tal – jf. tabel 2.5 – 2.7. Variation i antal kommuner (n) skyldes, at nogle budgettal er udeladt af analysen som resultat af korrigeringen samt at kommunerne ikke anvender den givne konto i praksis. Ved læsning af tabellen skal man være opmærksom på, at en eller flere af de fire store kommuner ikke rapporterer på underkonti i flere tilfælde (jf. tabel 2.5). Tallene er angivet i 2007-priser med en fremskrivningsfaktor på 3,3 %.				

Tabel 1.3 viser, at der samlet set ikke er sket en ændring i kommunernes budgetter fra 2007 til 2008 (0,0 %) målt på underkonti. Tabellen viser imidlertid også, at denne overordnede udvikling dækker over en række enkeltvise budgetstigninger og –fald på kontiene.

Ved læsning af tabellen skal man have for øje, at opgørelsen er foretaget på underkonti. Flere kommuner har således begrænset eller ingen regnskabsmæssig aktivitet på en given underkonto. Dette betyder dog ikke, at kommunen ikke har nogen aktivi-

tet på et givet område – blot, at der er forskellig konteringspraksis i kommunerne. Antallet af kommuner varierer derfor, hvilket er angivet med ”n”-værdien i tabellen. Eksempelvis er stigningen på 68,9 % for konto 5.38.003 (Beskyttet beskæftigelse til personer under stofmisbrugsbehandling) kun udtryk for to kommuners indberetning.

Udviklingen på underkonti underbygger udviklingen på hovedkonti vedrørende støtte- og kontaktpersonordningen (jf. kommentar til tabel 1.2). I begge analyser findes der en budgetstigning på ca. 30 mio. kr. fra 2007 til 2008.

1.1.2 Samlet udvikling for de 24 kommuner

Tabel 1.4 på følgende side viser resultaterne af de tre analyser, som undersøgelsen er baseret på. Tabellen er et udtryk for en overordnet vurdering af indsatsen. Derfor skal den ses i relation til de mere detaljerede analyser, der beskrives i de efterfølgende kapitler.

Tabel 1.4: Den overordnede vurdering af indsatsen over for socialt udsatte grupper						
Kommune	Budgetanalyse				Udviklingen i antallet af pladser	Den kvalitative vurdering af indsatsen
	Hovedkonti		Underkonti			
	Ukorrigerede	Korrigerede	Ukorrigerede	Korrigerede		
København	-1,1%	-1,1%	-1,1%	-1,1%	↓	↑
Århus	0,1%	0,1%	1,2%	1,2%	↔	↔
Aalborg	8,3%	8,3%	-1,8%	-1,8%	↑	↔
Odense	-0,3%	-2,8%	0,1%	0,1%	↔	↔
Esbjerg	4,8%	2,8%	-0,5%	-2,0%	↔	↔
Frederiksberg	6,1%	6,1%	-1,4%	-1,4%	↑	↔
Silkeborg	1,4%	-1,4%	7,8%	-2,4%	↔	↔
Horsens	1,3%	1,3%	0,1%	-1,9%	↔	↔
Gentofte	10,7%	10,7%	13,1%	13,1%	↓	↔
Guldborgsund	4,6%	-6,8%	135,1%	5,0%	-	↔
Frederikshavn	6,1%	6,1%	-1,4%	-1,4%	-	↔
Kalundborg	-0,1%	-0,1%	0,5%	0,7%	↑	↔
Fredericia	-8,5%	-7,2%	37,4%	-2,7%	↔	↔
Ballerup	2,8%	2,8%	5,9%	5,9%	↑	↔
Thisted	6,7%	6,7%	45,8%	12,7%	-	↔
Favrskov	-5,2%	-5,2%	-24,9%	-39,6%	↔	↑
Ikast-Brande	17,0%	-5,7%	95,7%	5,6%	↑	↔
Vesthimmerland	-29,5%	-29,5%	8,3%	8,3%	↔	↔
Ringsted	14,3%	14,3%	-2,2%	-2,4%	↑	↔
Allerød	8,2%	-10,8%	153,1%	-0,9%	↔	↔
Kerteminde	5,2%	6,2%	-16,3%	4,8%	↔	↔
Morsø	2,3%	2,3%	-7,6%	-7,6%	↓	↔
Solrød	63,4%	-48,1%	0,1%	0,1%	↑	↑
Ishøj	1,6%	1,6%	0,8%	0,8%	↑	↔

Kilde: Oxford Research 2007

Der er forhold omkring enkelte konti, som gør, at procenttallet i kolonnen "Ukorrigerede" ikke er udtryk for en ændring i indsatsen. Oftest skyldes det budgetmæssige omlægninger. I den ukorrigerede total er alle konti medregnet, mens nogle er udeladt i totalen med titlen "Korrigerede". Årsagen til, at nogle konti er udeladt kan ses i bilag A. Beregningerne i den ukorrigerede kolonne er godkendt af kommunerne, mens tallene i den behandlede kolonne er fremkommet gennem Oxford Researchs beregninger. Procentændringen er angivet i faste 2007-priser med en fremskrivningsfaktor på 3,3 %.

Udviklingen i antallet af pladser måles på otte forskellige områder. Flere kommuner har ikke pladser på alle områderne. Er der tale om en stigning på blot én plads, vil det være illustreret med en opadgående pil.

Den kvalitative undersøgelse består af udviklingen på seks områder. I denne tabel er der markeret en stigning, hvis kommunens vurdering af den overordnede indsats er, at der sker en stigning. Størrelsen af ændringen i indsatsen er ikke beskrevet.

For budgetanalysen vises fire kolonner. Kolonnerne viser hhv. ukorrigerede og korrigerede procentvise ændringer på dels hoved-, dels underkonti. De ukorrigerede tal omfatter alle undersøgte konti i alle 24 kommuner. I visse tilfælde er de ukorrigerede budgettal imidlertid misvisende, da store stigninger eller fald, kan være udtryk for budgetmæssige ændringer, som ikke er udtryk for reelle op- eller nedprioriteringer af indsatsen på området. Denne problematik er der taget højde for i de korrigerede tal, idet konti, hvor en given ændring er misvisende, her er udeladt.

Som det fremgår af tabellen, forekommer der på hovedkonto-niveau nogle relativt store fald i nettoudgifterne. Disse fald går dog ikke igen på underkonto-niveau. Da underkonti, i modsætning til hovedkonti, udelukkende er rettet mod socialt udsatte, må de store fald i nettoudgifter på hovedkonti formodes at være knyttet til andre grupper end socialt udsatte.

I Favrskov, Gentofte og Thisted Kommune forekommer der imidlertid nogle relativt store ændringer i nettoudgifterne på underkonti. Sammenholdes dette med kommunernes pladstal og deres kvalitative vurderinger af indsatsen over for socialt udsatte, er kommunernes vurderinger dog, at de budgetmæssige ændringer ikke umiddelbart har betydning for kvaliteten af indsatsen over for socialt udsatte grupper. Specifikt for Favrskov Kommune, gør det sig gældende, at kommunen har lukket en institution, som havde en meget lav belægningsprocent, da den ifølge kommunens udsagn var utidssvarende. Årsagen til den faldet i budgetterne mellem 2007 og 2008 i Favrskov Kommune skal følgelig findes heri (jf. endvidere bilag A).

I de øvrige kommuner sker der mindre budgetmæssige justeringer i indsatsen. På baggrund af undersøgelsens tre analysedele, dvs. budget- og pladstalsanalysen, samt den overordnede kvalitative vurdering, er det dog indtrykket, at disse mindre justeringer primært skyldes den forandringsproces, der er fulgt i kølvandet på strukturreformen. Det generelle indtryk fra de kvalitative interview er således, at kommunerne stadig er i færd med at kortlægge og tilpasse indsatsen, som for de fleste kommuners vedkommende tidligere blev varetaget i amtligt regi. I den forbindelse påpeger flere kommuner at der på nuværende tidspunkt er en række udviklingsplaner på tegnebrættet, men at det endnu er uvist, om disse planer vedtages og implementeres i løbet af 2008.

1.1.3 Kommentar til læsning af rapporten

Det er afgørende, at de tre analysedele; budgetanalyse, pladstalsanalyse og den kvalitative vurdering sammenholdes, når rapporten læses, da ingen af de tre dele kan give et fuldstændigt billede af kommunernes indsats over for socialt udsatte grupper. Budgetanalysens fokus er rettet mod udviklingen på de enkelte konti og således ikke på udviklingen i den enkelte kommune. På samme måde er pladstalsanalysen rettet mod udviklingen i de enkelte tilbud og ikke mod udviklingen i den enkelte kommuner. Den kvalitative vurdering giver derimod et indblik i udviklingen i indsatsområderne i de enkelte kommuner og til en vis grad i kvaliteten og indholdet i indsatsen. Tilsammen giver de tre analysedele således et billede af, hvilken retning indsatsen på området bevæger sig.

1.2 Den overordnede metode

Dette års undersøgelse består overordnet set af to dele. Dels en pilotundersøgelse, der har haft til formål at indarbejde strukturreformens ændringer i det oprindelige evalueringsdesign og undersøge hvilke kommuner, der kunne levere data inden for undersøgelsens deadline. Dels en hovedundersøgelse, der har til formål at kortlægge ændringer i kommunernes indsats over for gruppen af socialt udsatte.

1.2.1 Pilotundersøgelse

For at teste og tilpasse evalueringsdesignet til de ændringer, der har fundet sted i kommunerne som følge af strukturreformen, blev dette års undersøgelse indledt med en pilotundersøgelse. Her tog Oxford Research kontakt til samtlige 24 kommuner, der indledningsvis var udvalgt til at deltage i hovedundersøgelsen. Kontakten havde til formål at:

- Udarbejde en endelig deltagerliste med 24 kommuner fordelt på størrelse, regioner, partifarve, kommunesammenlægning og land-/bykommuner
- Etablere kontakt til nøglepersoner i de enkelte kommuner
- Undersøge hvornår hhv. reviderede budgetter for 2007 og budgetter for 2008 kunne udleveres til Oxford Research
- Teste budget- og pladstalsskemaer på tre af de 24 kommuner.

Som følge af pilotundersøgelsen blev tre kommuner, der oprindeligt var udvalgt til at deltage i undersøgelsen, erstattet med tre andre kommuner med nogenlunde tilsvarende størrelses- og regionsmæssige karakteristika.

Budget- og pladstalsskemaer blev testet gennem telefoninterview med nøglepersoner i tre udvalgte kommuner. De tre kommuner var: København (en af de fire store kommuner), Guldborgsund (mellemstor kommuner som har overtaget amtslig opgave efter strukturreformen) og Ikast-Brande (repræsentant for de mindre kommuner).

Interviewene tog udgangspunkt i budget- og pladstalsskemaerne, som nøglepersonerne fik tilsendt til gennemlæsning inden interviewene blev gennemført. Gennem disse interview blev skemaerne justeret, så de stemte bedre overens med de oplysninger, der er tilgængelige i kommunerne. Blandt andet blev alle relevante hovedkonti tilføjet i budgetskeemaet. Årsagen hertil er, at flere kommuner ikke anvender de underkonti, der fremgår af den autoriserede kontoplan. Analysen ville derfor blive mangelfuld, hvis den udelukkende blev baseret på underkonti.

Desuden viste pilotundersøgelsen, at der, som i de tidligere undersøgelser, må tages forbehold for, at flere konti og pladstalsoplysninger omfatter både socialt udsatte og personer med nedsat fysisk funktionsevne samt udviklingshæmmede. Dette er dog mindre udbredt end tilfældet var for den kontoplan, der var gældende før strukturreformen.

1.2.2 Hovedundersøgelse

Som beskrevet består hovedundersøgelsen af tre elementer; budgetanalysen, pladstalsanalysen og en overordnet kvalitativ vurdering. Disse delelementer er præsenteret nedenfor.

1.2.2.1 Budgetanalyse

For på bedst mulig måde at afdække de budgetmæssige ændringer, der er sket på området fra 2007 til 2008, er en høj datasikkerhed afgørende. Derfor har kommunerne haft mulighed for at kommentere og godkende alle tal, som er anvendt i rapporten.

De undersøgte konti er alle udvalgt af Rådet for Socialt Udsatte⁴. Både hoved- og underkonti indgår i analysen. De tidligere undersøgelser af kommunernes indsats over for socialt udsatte grupper har udelukkende omfattet hovedkonti. Med strukturreformen er der imidlertid udarbejdet en ny kontoplan med en række underkonti specifikt rettet mod socialt udsatte grupper. Dermed har der i år været mulighed for at gøre analysen mere målrettet i forhold til socialt udsatte og således også mere præcis. Som tidligere nævnt viste pilotundersøgelsen imidlertid, at en række kommuner først fordeler budgetter for 2008 på underkonti, efter budgetterne er endeligt vedtaget.

På den baggrund er det mest hensigtsmæssigt at inddrage hovedkonti i analysen, selvom disse ikke udelukkende er relateret til socialt udsatte, men i visse tilfælde også til personer med nedsat fysisk funktionsevne og udviklingshæmmede.

En yderligere konsekvens af strukturreformen er, at kommunerne har overtaget opgaver, der tidligere blev varetaget i amtsligt regi. Denne omlægning er yderst ressourcerelevende for kommunerne. Derfor er der oprettet en refusionsordning, hvor staten refunderer en vis procentdel af omkostninger relateret til omlægningen. Refusionsordningen forventes fuldt udmøntet i 2010. Til den tid vil staten refundere 25 % af de udgifter, der ligger over 800.000 kr. for en enkelt person og 50 % af de udgifter, der ligger over 1,5 millioner kr. Indtil 2010 vil refusionen dog være større og gradvist falde til det endelige niveau i 2010. Budgetmæssigt betyder det, at den enkelte kommune modtager mindre refusion i 2008 end i 2007. I de fleste kommuner konteres refusionen imidlertid på en adskilt konto. Samtidig er refusionsordningen kun relevant for hovedkonti og typisk for handicappede personer, som ikke indgår i gruppen af socialt udsatte. Som udgangspunkt har refusionsordningen derfor ikke konsekvenser for budgetanalysen, medmindre andet er angivet i de enkelte kommuneskemaer.

Oxford Research har indhentet budgetter (hvis muligt de reviderede budgetter) fra alle 24 kommuner, der deltager i undersøgelsen. Et skema i et Excel-regneark, hvori der efterspørges tal fra hhv. reviderede budgetter for 2007 og vedtagne budgetter for 2008, er fremsendt per e-mail til de kontaktpersoner i kommunerne. Disse har derefter indsat både 2007- og 2008-tallene og kommenteret udviklingen på de enkelte konti.

Det fremsendte skema blev i de fleste tilfælde udfyldt i forhold til de gældende budgetudgifter og budgetindtægter, samt nettobudgetter i 2007 og 2008. Oxford Research har efterfølgende udregnet den procentvise ændring samt totaler på hhv. hoved- og underkonti. Det er ikke fuldstændigt entydigt, om budgetterne indeholder centrale puljemidler. I de fleste tilfælde indgår puljemidlerne ikke i budgetterne, og derfor afspejler budgetanalysen kommunernes indsats uden centrale midler. Det skyldes, at mange kommuner først medregner et givent projekt i det øjeblik, det bli-

⁴De udvalgte konti, som indgår i budgetanalysen er: 5.38.42, 5.38.42.001, 5.38.42.002; 5.38.44, 5.38.44.001, 5.38.44.002, 5.38.44.003; 5.38.45, 5.38.45.001, 5.38.45.002, 5.38.45.003, 5.38.45.004, 5.38.45.092; 5.38.50, 5.38.001, 5.38.003, 5.38.52, 5.38.52.001, 5.38.52.003; 5.38.53, 5.38.53.002; 5.38.58, 5.38.58.001, 5.38.58.003; 5.38.59, 5.38.59.001, 5.38.59.003.

ver gjort permanent. I de tilfælde, hvor puljemidler alligevel indgår i budgettallene, er der oftest tale om projekter, som løber over flere år. Såfremt kommunerne budgetterer med midlerne i både 2007 og 2008 på indtægts- og udgiftssiden, har det imidlertid ikke betydning for denne analyses resultat, da der her fokuseres på, om der netto sker ændringer mellem de to år.

Det har været afgørende for undersøgelsen, at tallene fra 2008 var fra de vedtagne budgetter. Ved undersøgelsens afslutning har Oxford Research fået udleveret de budgetter fordelt på hovedkonti, som kommunerne har indsendt til Indenrigsministeriet medio oktober 2007. De udleverede tal er blevet kvalitetssikret og afstemt med kommunernes indberetning til Oxford Research.

I forbindelse med godkendelse af tallene i de enkelte kommuner har Oxford Research gennemført telefoninterview med de personer i kommunerne, som har den konkrete indsigt i de budgetmæssige forhold. Afslutningsvis har kommunerne modtaget de endelige budgettal på e-mail til endelig godkendelse, som det er præsenteret i bilag A.

Alle tal, som indgår i hovedrapporten, er rapporteret i faste 2007-priser. Bilag A er opgjort i løbende priser.

1.2.2.2 Pladstalsanalyse

Den anden del af undersøgelsesforløbet har haft til formål at afdække antallet af de pladser, kommunerne stiller til rådighed for socialt udsatte grupper. Tallene er indsamlet ved at lade kommunerne udfylde det skema, som kan ses i bilag B. Kontaktpersonerne i kommunerne blev fundet i forbindelse med pilotundersøgelsen og ved indsamlingen af budgettallene. Kommunerne har returneret det udfyldte skema med deres kommentarer.

Grundet forskellige opgørelsesmetoder har det ikke i alle tilfælde været muligt for kommunerne at oplyse de præcise pladstal. Dette fremgår af afsnittet, som behandler udviklingen i antallet af pladser.

1.2.2.3 Overordnet kvalitativ vurdering

Den tredje del af undersøgelsen giver en kvalitativ vurdering af indsatsen over for socialt udsatte grupper. Herved opfanges de nuancer i indsatsen over for socialt udsatte grupper, som ikke nødvendigvis kommer til udtryk gennem budgetændringerne og udviklingen i antallet af pladser. Desuden giver det mulighed for en bedre forståelse af årsagen til de eventuelle ændringer. I de fleste tilfælde er den kvalitative vurdering indhentet gennem telefoninterview med nøglepersoner inden for det sociale område i den enkelte kommune.

Udgangspunktet har været at indhente sådanne kvalitative vurderinger fra socialcheferne eller de ansvarshavende direktører på området for socialt udsatte i de enkelte kommuner. I den indledende dialog med de ansvarshavende direktører på området, pointerede flere dog, at de ikke havde den bedste indsigt i deres kommunes indsats over for socialt udsatte grupper. Flere henviste derfor til afdelingsledere med et mere indgående kendskab til indsatsen.

I en række tilfælde er interviewene således gennemført med afdelingsledere for de enkelte indsatsområder. I flere kommuner har det desuden været nødvendigt at gen-

nemføre mere end ét interview, da indsatsen over for socialt udsatte er placeret i forskellige afdelinger og/eller forvaltninger. Her har der primært været tale om, at indsatsen over for sindslidende varetages i en anden afdeling end indsatsen over for de øvrige socialt udsatte grupper.

Da der ikke for alle kommuner er tale om interview med socialchefer eller ansvarshavende direktører, vil interviewpersonerne i resten af rapporten blive betegnet som 'nøglepersoner på det sociale område'.

Før interviewet fik nøglepersonen tilsendt information om interviewets temaer samt kommunens udfyldte budget- og pladstalsskemaer. Interviewet blev gennemført med det formål at få en overordnet vurdering af, om der er sket ændringer i kommunernes indsats over for stofmisbrugere, alkoholmisbrugere, prostituerede, hjemløse, sindslidende og voldsramte/voldstruede.

Det har været afgørende for Oxford Research, at de interviewede efterfølgende har godkendt svarene til brug i denne rapport. De interviewede personer har derfor fået tilsendt det tekststykke, som beskriver deres kommunes indsats, så de har haft mulighed for komme med rettelser eller tilføjelser.

Ved læsning af de kvalitative vurderinger, skal man være opmærksom på måden, hvorpå interviewene er gennemført. Der er således ikke tale om anonyme interview, men derimod vurderinger, som bliver præsenteret åbent i rapporten for hver kommune i afsnit 3.3. Tilgangen medfører, at det kun er kommunernes *egne* vurderinger af indsatsen, som kommer til udtryk i rapporten.

Kapitel 2. Budgetanalyse

I dette kapitel afdækkes udviklingen fra 2007 til 2008 på de konti, der vedrører kommunernes indsats over for socialt udsatte grupper. Disse konti er som nævnt udvalgt af Rådet for Socialt Udsatte.

Kapitlet indledes med en række forbehold, som må inddrages i vurderingen af udviklingen på de udvalgte konti. Desuden beskrives de metodiske overvejelser bag denne del af undersøgelsen.

Dernæst følger en sammenfatning af analysens resultater samt en oversigt over den procentvise ændring i de forskellige konti. Oversigten vil være opdelt dels på kommunestørrelse, dels på hoved- og underkonti. Efterfølgende rettes fokus mod udviklingen på de enkelte hoved- og underkonti. Efter en samlet oversigt, beskrives indsatsen over for hhv. stofmisbrugere, alkoholmisbrugere, sindslidende, hjemløse, voldsramte og voldstruede samt generelt mod personer med særlige sociale problemer. Her vil særlige forbehold omkring de enkelte konti ligeledes være beskrevet. Det er derfor afgørende, at afsnittet om udviklingen på de enkelte hoved- og underkonti læses, inden der konkluderes på de resultater, der fremgår af sammenfatningen.

Budgetanalysen står imidlertid ikke alene. De to følgende kapitler indeholder en analyse af udviklingen i antallet af pladser samt en kvalitativ vurdering af udviklingen i den enkelte kommunes indsats over for socialt udsatte grupper. En samlet vurdering af kommunernes indsats over for gruppen af socialt udsatte bør derfor ikke foretages udelukkende på baggrund af budgetanalysen, men derimod på baggrund af alle tre analyser.

2.1 Analysens fokus og forbehold

Analysen bygger på budgettal fra 24 kommuner:

- De 4 største kommuner
- 7 mellemstore kommuner
- 13 mindre kommuner

En samlet fortegnelse over de 24 kommuner og deres karakteristika kan ses i rapportens indledende kapitel.

Tabel 2.1 beskriver de konti, der er omdrejningspunktet for denne budgetanalyse.

Tabel 2.1: Konti som er indeholdt i budgetanalysen	
Konto	Indhold
5.38.42	Botilbud for personer med særlige sociale problemer, Servicelovens §§ 109 og 110 (Relateret til udsatte grupper)
5.38.42.001	Botilbud for personer med særlige sociale problemer (§ 110)
5.38.42.002	Kvindekrisecentre (§ 109)
5.38.44	Alkoholbehandling og behandlingshjem for alkoholskadede, Sundhedslovens § 141 (Relateret til udsatte grupper)
5.38.44.001	Dagbehandlingstilbud til alkoholmisbrugere
5.38.44.002	Døgnbehandlingstilbud til alkoholmisbrugere
5.38.44.003	Ambulant behandling til alkoholmisbrugere
5.38.45	Behandling af stofmisbrugere, Servicelovens §101 og Sundhedslovens §142 (Relateret til udsatte grupper)
5.38.45.001	Dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere på 18 år og derover (§ 101)
5.38.45.002	Døgnbehandlingstilbud til stofmisbrugere på 18 år og derover (§ 101)
5.38.45.003	Dagbehandlingstilbud til unge stofmisbrugere under 18 år (§ 101, stk. 3)
5.38.45.004	Døgnbehandlingstilbud til unge stofmisbrugere under 18 år (§ 101, stk. 3)
5.38.45.092	Egenbetaling (Servicelovens § 163, stk.2)
5.38.50	Botilbud for længerevarende ophold, Servicelovens § 108 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)
5.38.50.001	Længerevarende tilbud for personer med særlige sociale problemer
5.38.50.003	Længerevarende botilbud for sindslidende
5.38.52	Botilbud til midlertidigt ophold, Servicelovens § 107 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)
5.38.52.001	Midlertidigt botilbud for personer med særlige sociale problemer
5.38.52.003	Midlertidigt botilbud for sindslidende
5.38.53	Kontaktperson og ledsagerordninger, Servicelovens §§ 45 og 97-99 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)
5.38.53.002	Støtte- og kontaktpersonordning for sindslidende (§99)
5.38.58	Beskyttet beskæftigelse, Servicelovens § 103 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)
5.38.58.001	Beskyttet beskæftigelse til personer med særlige sociale problemer
5.38.58.003	Beskyttet beskæftigelse til personer under stofmisbrugsbehandling
5.38.59	Aktivitets- og samværstilbud, Servicelovens § 104 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)
5.38.59.001	Aktivitets- og samværstilbud til personer med særlige sociale problemer
5.38.59.003	Aktivitets- og samværstilbud til personer under stofmisbrugsbehandling

Kilde: De benyttede konti er udvalgt i samarbejde med Rådet for Socialt Udsatte.

Som det fremgår af skemaet, rummer nogle af de udvalgte hovedkonti også udgifter og indtægter, der ikke udelukkende er relateret til socialt udsatte grupper. Budgetanalysen må derfor ses i sammenhæng med analysen af antallet af pladser i kapitel 3 samt den kvalitative vurdering i kapitel 4.

Som nævnt er alle budgettal indsamlet i samarbejde med de 24 kommuner. Alle budgettallene er placeret i bilag A og fremstår som kommunerne har godkendt dem. Kommunernes kommentarer til budgettallene fremgår ligeledes af skemaerne i bilaget.

Oxford Research har tilstræbt at indhente reviderede budgettal fra 2007, da undersøgelsen herved i højere grad afspejler de reelle ændringer, der finder sted fra 2007 til 2008. I en del tilfælde har det dog ikke været muligt at indhente reviderede budgetter, da et revideret budget ikke forelå på tidspunktet for dataindsamlingen. I disse tilfælde er der opgivet oprindelige budgetter. Dette er blevet anført som en kommentar i bilagstabellen. Desuden er der i analysen løbende taget forbehold og korrigeret for eventuelle misvisende ændringer, som udelukkende skyldes, at der er anvendt oprin-

delige budgetter, og således ikke er et udtryk for reelle op- eller nedprioriteringer i indsatsen.

Budgetanalysen bygger på en række forbehold, som kræver opmærksomhed ved læsning og fortolkning af analysen. Disse præsenteres i det følgende.

2.1.1 Forbehold

Først og fremmest har det i analysens af udviklingen på de forskellige konti, været nødvendigt at foretage en række valg i forhold til hvilke kommuner, der skulle indgå i det samlede billede af udviklingen på de enkelte konti.

På baggrund af kommunernes kommentarer til ændringer på de enkelte konti, har Oxford Research vurderet, om ændringerne skulle indgå i analysen af udviklingen på de enkelte konti. Oxford Research har således foretaget en korrigerende af budgettallene med henblik på at sikre et mere præcist billede af udviklingen i indsatsen over for socialt udsatte.

Korrigeringen er sket ud fra nedenstående principper. En kommune er udeladt af det samlede billede af udviklingen på en konto, hvis:

- En given ændring udelukkende har budgetteknisk karakter, eksempelvis i form af budgetmæssige omrokeringer, som ikke er et udtryk for, at der reelt er afsat flere eller færre midler til op- eller nedprioritering af indsatsen på området.
- En given ændring udelukkende har fundet sted, fordi en konto fra 2007 ikke omfatter samme poster, som den tilsvarende konto i 2008, hvorfor der ikke er sammenlignelighed mellem de to år.
- En given procentvis ændring er misvisende, fordi nettobudgettet er negativt eller 0 i 2007 og/eller 2008.

I modsætning til ovennævnte er de øvrige forbehold, som er forbundet med budgetanalysen, vanskeligere at afhjælpe ved en korrigerende. Det er derfor nødvendigt at lade disse forbehold indgå i den overordnede forståelse af ændringerne i kommunernes indsats over for socialt udsatte, som den præsenteres i budgetanalysen. Disse forbehold er følgende:

Analyse på hovedkontoniveau: Når analysen foretages på hovedkontoniveau, vil den i visse tilfælde omfatte andre grupper end socialt udsatte. Derfor er ændringer, der fremkommer på hovedkontoniveau ikke nødvendigvis udtryk for en reel op- eller nedprioritering af indsatsen over for socialt udsatte.

Variation i kommunernes konteringspraksis: Der har vist sig at være en vis variation i kommunernes konteringspraksis, idet kommunerne ikke altid konterer udgifter og indtægter på de tiltænkte konti. Det kan derfor variere hvilke poster, den enkelte konto dækker over i de forskellige kommuner. Som oftest er der dog systematik i den enkelte kommunes konteringspraksis, således at en given konto i den enkelte kommune omfatter samme poster i 2007 og 2008. På kommunalt niveau er dette forbehold således ikke problematisk, da de to år vil være sammenlignelige. Det samlede billede af udviklingen i indsatsen på tværs af de 24 kommuner, kan dog i mindre omfang være misvisende, når kommunerne ikke placerer en given indsats på samme konto. Desuden vil det ikke være entydigt, hvilken indsats, der knytter til ændringer på en given konto.

Reviderede budgetter: I de tilfælde, hvor det har været muligt, er der gjort brug af tal fra det reviderede budget 2007. Ikke alle kommuner foretager dog en sådan revidering af budgettet. Visse ændringer skyldes derfor, at der er fejlbudgetteret i 2007 og at disse fejl er rettet i 2008. Dette er især et problem i dette års undersøgelse, da kommunernes usikkerhed relateret til strukturreformen har gjort det vanskeligt at lægge præcise budgetter for 2007.

Statslig refusion: Budgettallene indeholder i nogle tilfælde statslig refusion. Dette kan give et skævt billede af kommunens faktiske udgifter på det sociale område, idet refusionen vil reducere nettoudgifterne. Oxford Research vurderer dog, at problemet er relativt begrænset. Det skyldes, at der i budgetanalysen fokuseres på ændringer fra 2007 til 2008, som ikke påvirkes af statsrefusionen, såfremt refusionen er den samme i begge år. Imidlertid blev der med strukturreformen (som nævnt i metodeafsnittet) indført en refusionsordning, hvor refusionen er gradvist faldende fra 2007 og frem til 2010. I tilfælde, hvor denne refusionsordning indgår i budgettallene vil ændringen således være misvisende. De fleste kommuner konterer dog refusionen på andre konti end de, der er omfattet af denne undersøgelse. Derfor bør denne refusionsordning ikke påvirke analysens validitet markant.

Centrale puljemidler: Det er ikke fuldstændigt entydigt, om budgetterne indeholder centrale puljemidler. I de fleste tilfælde indgår puljemidlerne ikke i budgetterne, og derfor afspejler budgetanalysen kommunernes indsats uden centrale midler. I de enkelte tilfælde, hvor puljemidler alligevel indgår i budgettallene, er der oftest tale om projekter, som forløber over flere år. Såfremt kommunerne budgetterer med midlerne i både 2007 og 2008 på indtægts og udgiftssiden, har det imidlertid ikke betydning for denne analyses resultat, da der her fokuseres på, om der sker ændringer i nettoudgifterne fra 2007 til 2008. I de tilfælde, hvor centrale puljemidler indgår i de oplyste beløb, har kommunerne anført dette i noterne til budgetskeemaet, som er vedlagt i bilag A.

Løbende vs. faste priser: I analysen af budgettallene har Oxford Research foretaget en fremskrivning med en fremskrivningsprocent på 3,3 %⁵. I bilag A er alle tal gengivet i løbende priser, medmindre andet fremgår af skemaerne. Selvom tallene i bilag A fremgår i løbende priser, baseres analysen således på faste priser, da disse er mere sammenlignelige og derfor giver et mere præcist billede af ændringer på en given konto.

Korrigeret af budgettallene: Som nævnt korrigeres budgettallene i analysen. Det betyder, at ikke alle kommuner indgår i analysen af de enkelte konti. Dels fordi alle kommuner ikke nødvendigvis benytter alle konti, dels fordi der på visse konti forekommer posteringsfejl. Antallet af deltagende kommuner er anført med en n-værdi.

Fokus på nettoudgifter: Budgetanalysen fokuserer udelukkende på, om der afsættes flere eller færre nettoudgifter på den enkelte konto. En stigning eller et fald i indsatsen opfanges således ikke nødvendigvis i de tilfælde, hvor der både sker en stigning eller et fald, på udgifts- og indtægtssiden i et enkelt år.

Indsatsens kvalitet og kommunens behov: Undersøgelsen beskriver udelukkende ændringer i de budgetterede nettoudgifter. Den kan således ikke benyttes til at afdekke indholdet og kvaliteten af indsatsen, ligesom den heller ikke giver indblik i behovet for en indsats og antallet af personer, der er omfattet af indsatsen. Derfor er

⁵ Oxford Research benytter i denne undersøgelse samme fremskrivningsfaktor, som anvendes af Finansministeriet (*Aftalen om den kommunale og regionale økonomi for 2008*, Finansministeriet 2007).

det vigtigt at budgetanalysen ses i relation til både pladstalsanalysen i kapitel 3 og den kvalitative vurdering i kapitel 4.

I det følgende beskrives udviklingen på de hoved- og underkonti, der indgår i undersøgelsen.

2.2 Den overordnede vurdering

Nedenstående tabel viser de 24 kommuners samlede indsats over for socialt udsatte grupper målt på alle de udvalgte hovedkonti og underkonti. Ikke alle konti for alle kommuner indgår i de efterfølgende beregninger, idet ændringerne kan være forårsaget af forhold, som ikke er relateret til indsatsen over for socialt udsatte. Specifikt hvilke konti for de enkelte kommuner, som ikke indgår i beregningerne, kan ses af tabel 2.5 – 2-7. Hvilke retningslinier, som enkelte konti i kommunerne er udeladt efter, kan aflæses i afsnit 2.1.1 i dette afsnit. Alle tal i kapitlet er angivet i faste 2007-priser.

	Hovedkonti (1.000 kr.)	Underkonti (1.000 kr.)
2007	4.791.224	2.808.963
2008	4.811.555	2.808.499
Ændring i kroner	20.331	-463
Ændring i procent	0,42 %	0,0 %

Kilde: Oxford Research 2007
Resultaterne er baseret på korrigerede tal – jf. tabel 2.5 – 2.7. Dette betyder, at antallet af observationer (n) varierer (jf. tabel 1.2 og 1.3).
Tallene er angivet i 2007-priser med en fremskrivningsfaktor på 3,3 %.

Som det fremgår af tabel 2.2, sker der overordnet en budgetmæssig stigning på 0,1 % i de 24 kommuner, på hovedkonti. På underkonti ses ingen væsentlig forandring (et mindre fald på kr. 463.000, som afrundes til 0,0 %). Der er altså overordnet ikke sket en mærkbar ændring i indsatsen over for gruppen af socialt udsatte for de 24 kommuner. Som de følgende afsnit vil vise, er der dog udsving på de enkelte konti, samtidig med, at der er forskel på udviklingen i indsatsen i kommunerne.

2.3 Udviklingen på hovedkonti

Tabel 2.3 viser den procentvise ændring i de udvalgte hovedkonti. Kun korrigerede tal indgår i tabellen.

Tabel 2.3: Samlede udgiftsstigninger/-fald på hovedkonti				
Konto nr.	Indhold	Nettobudget 2007 (1.000 kr.)	Nettobudget 2008 (1.000 kr.)	Ændring i procent
5.38.42 (n=17)	Botilbud for personer med særlige sociale problemer, Servicelovens §§ 109 og 110 (Relateret til udsatte grupper)	171.384	171.278	-0,1 %
5.38.44 (n=22)	Alkoholbehandling og behandlingshjem for alkoholskadede, sundhedsloves § 141 (Relateret til udsatte grupper)	111.341	110.154	-1,1 %
5.38.45 (n=21)	Behandling af stofmisbrugere, Serviceloven §101 og Sundhedslovens §142 (Relateret til udsatte grupper)	397.378	396.369	-0,3 %
5.38.50 (n=22)	Botilbud for længerevarende ophold, Serviceloven §108 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	2.220.806	2.168.649	-2,3 %
5.38.52 (n=20)	Botilbud til midlertidigt ophold, Serviceloven §107 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	897.770	917.905	2,2 %
5.38.53 (n=24)	Kontaktperson og ledsagerordninger, Serviceloven §§ 45 og 97-99 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	141.359	175.757	24,3 %
5.38.58 (n=21)	Beskyttet beskæftigelse, Serviceloven § 103 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	277.291	282.331	1,8 %
5.38.59 (n=23)	Aktivitets- og samværstilbud, Serviceloven § 104 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	573.896	589.112	2,7 %
I alt (n=24)		4.791.224	4.811.555	0,4 %
<small>Kilde: Oxford Research 2007 Resultaterne er baseret på korrigerede tal - jf. tabel 2.5 - 2.7. Tallene er angivet i 2007-priser med en fremskrivningsfaktor på 3,3 %.</small>				

Tabel 2.3 viser, at der samlet set ikke er sket en mærkbar ændring i kommunernes budgetter fra 2007 til 2008 (stigning på 0,4 %). På størsteparten af hovedkonti, gør det sig ligeledes gældende, at der er tale om forholdsvist begrænsede stigninger og fald i de budgetterede midler mellem 2007 og 2008. Denne udvikling er i overensstemmelse med de overordnede tendenser i pladstalsanalysen (Kapitel 3) og de overordnede kvalitative vurderinger (Kapitel 4).

Det fremgår endvidere af tabellen, at der i forbindelse kontaktperson og ledsagerordninger (Serviceloven §§ 45 og 97-99) er en stigning på 24,3 %. Denne stigning skal ses som et resultat af, at det nu er blevet muligt at bruge støttekontaktpersonordningen specifikt til stofmisbrugere. Før strukturreformen var det kun muligt at bruge ordningen i forbindelse med sindslidende og handicappede. De kvalitative interview med nøglepersoner i kommunerne (kapitel 4) viser, at flere kommuner nu er begyndt at anvende denne mulighed, hvorved stigningen i budgetterne er fremkommet.

I det følgende afsnit præsenteres udviklingen på underkonti.

2.4 Udviklingen på underkonti

Tabel 2.4 viser den procentvise ændring i de udvalgte underkonti. Kun korrigerede tal indgår i tabellen.

Tabel 2.4: Samlede udgiftsstigninger/-fald på alle underkonti				
Konto nr.	Indhold	Nettobudget 2007 (1.000 kr.)	Netto budget 2008 (1.000 kr.)	Ændring i procent
5.38.42.001 (n=13)	Botilbud for personer med særlige sociale problemer (§ 110)	125.537	128.776	2,6 %
5.38.42.002 (n=13)	Kvindekrisecentre (botilbud for voldstruede/-ramte)	33.776	35.529	5,2 %
5.38.44.001 (n=16)	Dagbehandlingstilbud til alkoholmisbrugere	50.087	48.533	-3,1 %
5.38.44.002 (n=11)	Døgnbehandlingstilbud til alkoholmisbrugere	22.646	21.199	-6,4 %
5.38.44.003 (n=11)	Ambulant behandling til alkoholmisbrugere	15.138	16.847	11,3 %
5.38.45.001 (n=15)	Dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere på 18 år og derover (§101)	216.791	217.662	0,4 %
5.38.45.002 (n=12)	Døgnbehandlingstilbud til stofmisbrugere på 18 år og derover (§101)	84.025	82.606	-1,7 %
5.38.45.003 (n=3)	Dagbehandlingstilbud til unge stofmisbrugere under 18 år (§101, stk 3)	11.276	11.309	0,3 %
5.38.45.004 (n=1)	Døgnbehandlingstilbud til unge stofmisbrugere under 18 år (§101, stk. 3)	6.338	6.338	0,0 %
5.38.45.092 (n=3)	Egenbetaling (Serviceloven §163, stk 2)	-236	-255	7,9 %
5.38.50.001 (n=14)	Længerevarende tilbud for personer med særlige sociale problemer	717.276	710.361	-1,0 %
5.38.50.003 (n=14)	Længerevarende botilbud for sindslidende	709.887	690.271	-2,8 %
5.38.52.001 (n=15)	Midlertidigt botilbud for personer med særlige sociale problemer	255.498	259.617	1,6 %
5.38.52.003 (n=9)	Midlertidigt botilbud for sindslidende	173.694	170.285	-2,0 %
5.38.53.002 (n=19)	Støtte- og kontaktpersonordning for sindslidende (§99)	71.973	107.925	50,0 %
5.38.58.001 (n=12)	Beskyttet beskæftigelse til personer med særlige sociale problemer	84.344	80.884	-4,1 %
5.38.58.003 (n=2)	Beskyttet beskæftigelse til personer under stofmisbrugsbehandling	1.101	1.860	68,9 %
5.38.59.001 (n=9)	Aktivitets- og samværstilbud til personer med særlige sociale problemer	206.167	194.871	-5,5 %
5.38.59.003 (n=3)	Aktivitets- og samværstilbud til personer under stofmisbrugsbehandling	23.645	23.882	1,0 %
I alt (n=24)		2.808.963	2.808.499	0,0 %
Kilde: Oxford Research 2007				
Resultaterne er baseret på korrigerede tal - jf. tabel 2.5 - 2.7.				
Tallene er angivet i 2007-priser med en fremskrivningsfaktor på 3,3 %.				

Tabel 2.4 viser, at der samlet set ikke er sket en mærkbar ændring i kommunernes budgetter fra 2007 til 2008 (uforandret 0,0 %) målt på underkonti. Tabellen viser imidlertid også, at denne overordnede udvikling dækker over en række enkeltvise budgetstigninger og -fald på kontiene.

Ved læsning af tabellen skal man have for øje, at opgørelsen er foretaget på underkonti. Flere kommuner har således begrænset eller ingen aktivitet på en given underkonto. Dette betyder eksempelvis, at der fremkommer en forholdsvis stor procentvis stigning på 68,9 % på konto 5.38.003 (Beskyttet beskæftigelse til personer under stofmisbrugsbehandling). Denne stigning dækker dog over en forholdsvis lille samlet stigning på 759.000 kr.

For konto 5.38.58.003 (Støtte- og kontaktpersonordningen for sindslidende) er der sket en budgetstigning på 50,0 % fra 2007 til 2008. Som omtalt i afsnittet omhandlende udviklingen på hovedkonti (afsnit 2.3), er det efter strukturreformen blevet muligt, at anvende støttekontaktpersonordningen til sindslidende, hvilket ikke tidligere var muligt.

Mulige årsager og forklaringer til den samlede udvikling i de 24 kommuner på de enkelte konti beskrives særskilt i forbindelse med analysen af de forskellige indsatsområder i 2.6.

2.5 Udviklingen i de enkelte kommuner

I dette afsnit vises udviklingen i nettoudgifter i de enkelte kommuner. Afsnittet er opdelt i hhv. de fire største kommuner, de 7 mellemstore kommuner og de 13 små kommuner.

I tabel 2.5 er visse felter markeret med gråt. De grå markeringer betyder at ændringerne skal tolkes med varsomhed, da disse ændringer ikke er udtryk for reelle op- eller nedprioriteringer af indsatsen. Det er således disse ændringer, der er udeladt i den videre analyse, hvor der udelukkende er anvendt korrigerede budgettal. I totalkolonnerne med titlerne "Hovedkonti - ukorrigerede" og "Underkonti – ukorrigerede" indgår de grå felter i beregningerne, mens de er udeladt i totalkolonnerne "Hovedkonti - korrigerede" og "Underkonti – korrigerede". En uddybning af hvilke principper der ligger til grund for korrigeringen findes i dette kapitels indledende afsnit.

2.5.1 Store kommuner

Tabel 2.5 viser den procentvise ændring på de udvalgte konti i de fire største kommuner.

Konto nr.	København	Århus	Aalborg	Odense
5.38.42	-1,4%	1,2%	16,4%	15,0%
5.38.42.001	-1,4%	1,5%	-3,2%	-3,0%
5.38.42.002	-1,3%	-0,8%	0,0%	138,4%
5.38.44	-1,0%	3,0%	28,6%	-3,2%
5.38.44.001	-6,8%		-	-3,2%
5.38.44.002	-1,0%		-	-3,2%
5.38.44.003	21,9%		-	-
5.38.45	-0,6%	-1,2%	-1,4%	-2,8%
5.38.45.001	0,0%		-	-2,2%
5.38.45.002	-3,4%		-	-4,0%
5.38.45.003	0,0%		-	-
5.38.45.004	0,0%		-	-
5.38.45.092	-		-	-
5.38.50	-3,0%	-0,3%	1,8%	-7,2%
5.38.50.001	-2,5%		-	-
5.38.50.003	-3,8%		-3,2%	-
5.38.52	-4,0%	10,1%	1,5%	55,9%
5.38.52.001	-3,2%		-	-
5.38.52.003	-6,0%		0,2%	-
5.38.53	96,6%	0,2%	-3,2%	-0,2%
5.38.53.002	96,6%		-3,2%	-
5.38.58	-9,2%	0,0%	10,9%	0,8%
5.38.58.001	-9,2%		-3,2%	-
5.38.58.003	-		-	-
5.38.59	-6,0%	-28,8%	50,8%	2,9%
5.38.59.001	-4,9%		-3,2%	-
5.38.59.003	-25,9%		-	-
I alt hovedkonti - ukorrigerede	-1,1%	0,1%	8,3%	-0,3%
I alt underkonti - ukorrigerede	-1,1%	1,2%	-1,8%	0,1%
I alt hovedkonti - korrigerede	-1,1%	0,1%	8,3%	-2,8%
I alt underkonti - korrigerede	-1,1%	1,2%	-1,8%	0,1%

Kilde: Oxford Research 2007
 Bemærkning: Blanke felter = Kontoen benyttes ikke af den pågældende kommune
 Bemærkning: NA = Negative udgifter eller nul i 2007 eller 2008, som gør, at procenttallet ikke udregnes.
 Bemærkning: Grå felter = Forhold omkring konti, som gør, at procenttallet ikke er udtryk for ændring i indsatsen. I den ukorrigerede total er de grå felter medregnet, mens de er udeladt i totalen med titlen "korrigerede". De grå felter indgår ikke i beregninger til andre tabeller i dette kapitel. Årsagen til de grå felter kan ses i bilag A.
 Alle procentsatser er her angivet i faste 2007-priser.

Som det fremgår af tabellen, vil indsatsen i 2008 være stort set uændret i forhold til 2007, i de fire store kommuner. Kun i Aalborg Kommune sker der en relativt stor samlet stigning på 8,3%. Denne stigning forekommer imidlertid på hovedkontoniveau og er primært knyttet til konto 5.38.42, 5.38.44 og 5.38.59. Af kommunens

kvalitative vurdering fremgår det, at ændringen på hovedkonto 5.48.44 hovedsageligt er rettet mod andre grupper end socialt udsatte. Ændringen på de øvrige konti knytter sig derimod til indsatsen over for hjemløse. Her opprioriteres den kommunale indsats, idet kommunen viderefører en række projekter, der hidtil har været eksternt finansieret (jf. afsnit 2.6).

2.5.2 Mellemstore kommuner

I tabel 2.6 vises den procentvise ændring fra 2007 til 2008 på de enkelte konti i de syv mellemstore kommuner.

Tabel 2.6: Samlede udgiftsstigninger/-fald mellem 2007 og 2008 i procent på de udvalgte konti
Mellemstore kommuner

Konto nr.	Esbjerg	Frederiksberg	Silkeborg	Horsens	Gentofte	Guldborgsund	Frederikshavn
5.38.42	1,3%	0,8%	16,2%	-3,1%	-108,0%	-214,8%	10,2%
5.38.42.001	-0,5%	-	-10,3%	87,2%	-	160,6%	10,4%
5.38.42.002	0,0%	-	-	-85,1%	-	388,2%	10,0
5.38.44	-9,0%	-0,0%	34,4%	-0,7%	229,0%	-	-3,2%
5.38.44.001	0,1%	0,0%	-	-1,1%	40,3%	-	-3,2%
5.38.44.002	-	-	288,0%	-5,1%	-	-	-3,2%
5.38.44.003	-	-	-1,3%	-	8,6%	-	-3,2%
5.38.45	-1,9%	0,7%	41,4%	0,2%	15,0%	-35,9%	1,1%
5.38.45.001	-5,0%	0,7%	12,8%	-60,5%	-	-	-
5.38.45.002	0,9%	0,0%	100,3%	60,0%	-	5,0%	4,4%
5.38.45.003	-	-	-	-	-	-	-3,2%
5.38.45.004	-	-	-	-	-	-	-
5.38.45.092	0,0%	-	-	-	-	-	-
5.38.50	3,5%	7,4%	3,2%	1,9%	23,1%	-5,2%	1,9%
5.38.50.001	NA	-	-	-	14,9%	NA	-1,3%
5.38.50.003	-3,9%	-4,1%	-13,4%	-1,5%	6,5%	-	-1,3%
5.38.52	13,3%	-0,1%	-13,0%	1,1%	26,4%	-9,4%	8,8%
5.38.52.001	0,0%	0,0%	45,2%	-0,4%	3,8%	-	-3,2%
5.38.52.003	0,0%	-0,3%	-	1,2%	-	-	-3,2%
5.38.53	-4,8%	0,5%	13,7%	-6,7%	5,8%	-0,3%	138,9%
5.38.53.002	28,0%	0,7%	-1,0%	-1,1%	4,9%	-	0,0%
5.38.58	-1,8%	-0,4%	5,5%	-3,3%	3,9%	49,5%	-0,8%
5.38.58.001	-3,4%	-	-7,9%	-	-	-	-0,8%
5.38.58.003	-	-	-	-	-	-	-0,8%
5.38.59	NA	-0,2%	-2,9%	3,4%	2,4%	-12,4%	-0,3%
5.38.59.001	-32,7%	-	-24,3%	-13,0%	3,1%	-	-22,6%
5.38.59.003	-	-	-	-	-	-	-22,7%
I alt hovedkonti – ukorrigerede	4,8%	-3,0%	1,4%	1,3%	10,7%	4,6%	6,1%
I alt underkonti – ukorrigerede	-0,5%	-0,9%	7,8%	0,1%	13,1%	135,1%	-1,4%

**Tabel 2.6: Samlede udgiftsstigninger/-fald mellem 2007 og 2008 i procent på de udvalgte konti
Mellemstore kommuner**

I alt hovedkonti – Korrigerede	2,8%	-3,3%	-1,4%	1,3%	10,7%	-6,8%	6,1%
I alt underkonti – korrigerede	-2,0%	1,1%	-2,4%	-1,9%	13,1%	5,0%	-1,4%

Kilde: Oxford Research 2007

Bemærkning: Blanke felter = Kontoen benyttes ikke af den pågældende kommune

Bemærkning: NA = Negative udgifter eller nul i 2007 eller 2008, som gør, at procenttallet ikke udregnes.

Bemærkning: Grå felter = Forhold omkring konti, som gør, at procenttallet ikke er udtryk for ændring i indsatsen. I den ukorrigerede total er de grå felter medregnet, mens de er udeladt i totalen med titlen "korrigerede". De grå felter indgår ikke i beregninger til andre tabeller i dette kapitel. Årsagen til de grå felter kan ses i bilag A.

Alle procentsatser er her angivet i faste 2007-priser.

Som tabellen viser, vil der kun være tale om relativt små ændringer fra 2007 til 2008 på de enkelte konti i de mellemstore kommuner. Den største ændring forekommer i Gentofte. Her knytter stigningen på 13,1% på underkonti sig primært til konto 5.38.44.001. Af kommunens kvalitative vurdering fremgår det imidlertid, at der er tale om en opjustering af budgettet, som ifølge kommunen ikke rent kvalitativt har konsekvenser for indsatsen.

2.5.3 Små kommuner

Af tabel 2.7 fremgår de procentvise ændringer fra 2007 til 2008 på de enkelte konti i de 13 små kommuner.

Tabel 2.7: Samlede udgiftsstigninger/-fald mellem 2007 og 2008 i procent på de udvalgte konti Små kommuner													
Konto nr.	Kalundborg	Fredensborg	Ballerup	Thisted	Favrskov	Ikast-Brande	Vesthimmerland	Ringsted	Allerød	Kerteminde	Morsø	Solrød	Ishøj
5.38.42	12,4 %	-0,2%	0,4%	85,9%	3,5%	0,0%	-	-	1421%	-83,2%	-27,1%	-	-30,1%
5.38.42.001	20,8 %	-100%	-0,4%	111,1%	-0,4%	-	-	-	1421%	-80,6%	-27,1%	-	-46,7%
5.38.42.002	5,1 %	232,7%	0,9%	0,2%	0,0%	0,0%	-	-	-	-100%	190,4%	-	0,1%
5.38.44	0,0 %	0,6%	-0,1%	376,3%	-67,0%	-1,4%	-28,3%	5,3%	-100%	-0,4%	-3,2%	-0,1%	7,0%
5.38.44.001	0,1 %	-	-	-	-0,3%	-1,4%	-28,3%	0,3%	-100%	-0,4%	-3,2%	-0,1%	24,5%
5.38.44.002	0,1 %	0,1%	-	-	-85,1%	-	-	-1,0%	-	-	-3,2%	-0,1%	0,1%
5.38.44.003	0,1 %	0,7%	-0,1%	-98,9%	165,3%	-	-	6,9%	-	-	-	-0,1%	0,3%
5.38.45	9,9 %	-18,8%	0,8%	3,7%	1,5%	-1,3%	66,9%	-4,2%	-0,8%	-0,4%	-2,1%	0,6%	0,1%
5.38.45.001	0,1 %	-	-3,1%	9,4%	-35,5%	-	66,9%	0,3%	-0,8%	-0,4%	-3,2%	0,6%	0,1%
5.38.45.002	-13,8 %	-	36,2%	-4,5%	-	0,0%	-	-6,5%	-	-100%	-0,8%	0,6%	-
5.38.45.003	0,1 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.38.45.004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.38.45.092	-	0,3%	-	-	-	-	-	-	-	-	12,1%	-	-
5.38.50	-2,6 %	-10,4%	-7,7%	5,8%	-6,6%	63,1%	-49,8%	32,0%	-14,0%	10,4%	-13,4%	34,4%	5,5%
5.38.50.001	-100 %	-2,2%	NA	0,1%	-	-	3,9%	-	-100%	4,8%	-4,0%	0,1%	NA
5.38.50.003	-1,6 %	-3,0%	3,1%	370,5%	-	4778%	-	-0,5%	-	101,8%	-10,0%	-0,1%	-2,4%
5.38.52	0,7 %	-3,8%	29,4%	25,2%	13,7%	-0,6%	26,2%	12,2%	-30,8%	-9,8%	19,5%	183,0%	2,0%
5.38.52.001	-0,1 %	-	45,4%	20,7%	-	-16,2%	-	-3,2%	-1,1%	-68,4%	-51,6%	0,0%	0,2%
5.38.52.003	-	-	3,8%	-11,3%	-	-	-	-3,2%	-	-	-	-	0,8%
5.38.53	8,9 %	-2,9%	-3,3%	0,4%	-0,8%	-3,3%	-36,3%	-1,0%	4,5%	0,0%	-3,2%	0,4%	-3,3%
5.38.53.002	10,0 %	-2,9%	-3,9%	0,5%	-1,3%	-2,0%	-	-0,3%	-	-0,1%	-3,2%	0,4%	0,3%
5.38.58	1,5 %	-7,0%	2,8%	-0,8%	-12,0%	-13,5%	96,9%	-2,4%	35,1%	11,4%	15,7%	-	0,1%
5.38.58.001	-1,4 %	-	-57,9%	35,7%	-	0,0%	-	-3,2%	-	11,4%	0,3%	-	-
5.38.58.003	-	-	-	-	-	NA	-	-	-	-	-	-	-
5.38.59	1,3 %	-6,0%	-1,9%	-17,1%	-1,2%	-2,5%	-36,6%	-2,5%	-0,8%	30,8%	6,8%	-	-4,1%
5.38.59.001	-0,3 %	-	-	-23,3%	-	-	-	-	-	-90,2%	-	-	-8,9%
5.38.59.003	-	-	-	-	-	23,2%	-	-	-	-	-	-	-
I alt hovedkonti - ukorrigerede	-0,1 %	-8,5%	2,8%	6,7%	-5,2%	17,0%	-29,5%	14,3%	8,2%	5,2%	2,3%	63,4%	1,6%
I alt underkonti - ukorrigerede	0,5 %	37,4%	5,9%	45,8%	-24,9%	95,7%	8,3%	-2,2%	153,1%	-16,3%	-7,6%	0,1%	0,8%
I alt hovedkonti - korrigerede	-0,1 %	-7,2%	2,8%	6,7%	-5,2%	-5,7%	-29,5%	14,3%	-10,8%	6,2%	2,3%	-48,1%	1,6%
I alt underkonti - korrigerede	0,7 %	-2,7%	5,9%	12,7%	-39,6%	5,6%	8,3%	-2,4%	-0,9%	4,8%	-7,6%	0,1%	0,8%

Kilde: Oxford Research 2007
 Bemærkning: Blanke felter = Kontoen benyttes ikke af den pågældende kommune
 Bemærkning: NA = Negative udgifter eller nul i 2007 eller 2008, som gør, at procenttallet ikke udregnes.
 Bemærkning: Grå felter = Forhold omkring konti, som gør, at procenttallet ikke er udtryk for ændring i indsatsen. I den ukorrigerede total er de grå felter medregnet, mens de er udeladt i totalen med titlen "korrigerede". De grå felter indgår ikke i beregninger til andre tabeller i dette kapitel. Årsagen til de grå felter kan ses i bilag A.
 Alle procentsatser er her angivet i faste 2007-priser.

Overordnet set sker der heller ikke i de små kommuner store budgetmæssige ændringer fra 2007 til 2008. Kun Thisted, Favrskov og Vesthimmerland Kommuner skiller sig ud med relativt store ændringer. I Vesthimmerland sker der på hovedkontoniveau et fald på 29,5 %. Dette fald går dog ikke igen på underkontoniveau, idet der her er tale om en samlet stigning på 8,3 %. Faldet på 29,5 % ser derfor ud til at være knyttet til andre grupper end socialt udsatte. Dette bekræftes i den kvalitative vurdering, hvor kommunen påpeger at der fra 2008 ansættes to nye medarbejdere på alkohol- og stofmisbrugsområdet (jf. kapitel 4 ”Overordnet kvalitativ vurdering”).

I Thisted og Favrskov Kommuner finder de markante ændringer sted på underkontoniveau. I Thisted Kommune er der tale om en samlet stigning på 12,7 %. Stigningen skyldes for det første, at en institution konteret under 4.38.42.001 (Botilbud for personer med særlige sociale problemer) er ændret. For det andet, at den ambulante behandling af stofmisbrugere er styrket. Og for det tredje, at der er oprettet én ny aflastningsplads på konto for botilbud til midlertidigt ophold (konto 5.38.52.001) (jf. kapitel 4 ”Overordnet kvalitativ vurdering”). I modsætning hertil sker der et markant fald på 39,6 % i Favrskov Kommune. Dette fald er primært knyttet til indsatsen over for alkoholmisbrugere, hvor kommunen har lukket en institution, der varetog behandling af alkoholmisbrugere. Lukningen skyldtes, at institutionen havde en lav belægningsprocent (jf. kapitel 4 ”Overordnet kvalitativ vurdering”). Derfor er det budgetmæssige fald ikke ensbetydende med, at kommunen tager færre alkoholmisbrugere i behandling.

2.6 Udviklingen inden for indsatsområder

I dette afsnit er hovedkonti og underkonti opdelt efter, hvilket indsatsområde kontiene er relateret til. Kontiene er inddelt efter seks indsatsområder:

- Stofmisbrug
- Alkoholmisbrug
- Botilbud for sindslidende
- Botilbud til hjemløse
- Botilbud til voldsramte/voldstruede
- Øvrige indsatsområder

Opdelingen er sket i samarbejde med Rådet for Socialt Udsatte.

En hovedkonto kan rette sig mod flere indsatsområder og kan derfor være anført i en mere end én tabel.

For hvert område vises udviklingen mellem 2007 og 2008 for de til indsatsen relaterede hovedkonti og underkonti.

Årsagen til, at der ikke vises et samlet beløb for såvel hovedkonti som underkonti er, at underkonti i forvejen indgår i beløbet på hovedkonti.

2.6.1 Stofmisbrug

Tabel 2.8 viser udviklingen i konti relateret til stofmisbrugsområdet.

Niveau	Konto nr.	Beskrivelse	Nettobudget 2007 (1.000 kr.)	Nettobudget 2008 (1.000 kr.)	Ændring i kroner (1.000 kr.)	Ændring i procent
Hovedkonto	5.38.45 (n=22)	Behandling af stofmisbrugere, Serviceloven §101 og Sundhedslovens §142 (Relateret til udsatte grupper)	397.378	396.369	-1.009	-0,3%
Underkonti	5.38.45.001 (n=15)	Dagbehandling af over 18-årige stofmisbrugere	216.791	217.662	871	0,4%
	5.38.45.002 (n=12)	Døgnbehandling af over 18-årige stofmisbrugere	84.025	82.606	-1.419	-1,7%
	5.38.45.003 (n=3)	Dagbehandling af under 18-årige stofmisbrugere	11.276	11.309	33	0,3%
	5.38.45.004 (n=1)	Døgnbehandling af under 18-årige stofmisbrugere	6.338	6.338	0	0,0%
	5.38.45.092 (n=3)	Egenbetaling for ophold på § 163, stk. 2 boformer	-236	-255	-19	7,9%
	Total underkonti			715.572	714.029	-1.543

Kilde: Oxford Research 2007

Som det fremgår af tabellen, er der på såvel hovedkonto 5.38.45 som de tilknyttede underkonti kun ganske begrænsede ændringer fra 2007 til 2008. Den mest markante ændring er på underkonto 5.38.45.005, som relaterer sig til egenbetaling for ophold på boformer. På denne underkonto sker en stigning på 7,9 %. Det er imidlertid kun 3 kommuner, der har angivet budgettal på denne underkonto, hvorfor stigningen ikke

tegner et generelt billede af ændringerne i de 24 kommuner. Udover denne underkonto, er der kun tale om mindre ændringer.

Resultaterne stemmer overens med resultaterne af den kvalitative analyse (se kapitel 4), som viser, at indsatsen over for stofmisbrugere generelt er uændret fra 2007 til 2008.

2.6.2 Alkoholmisbrug

Tabel 2.9 viser udviklingen i konti relateret til alkoholmisbrugsområdet.

Tabel 2.9: Indsats på konti relateret til alkoholmisbrugsområdet						
Niveau	Konto nr.	Beskrivelse	Nettobudget 2007 (1.000 kr.)	Nettobudget 2008 (1.000 kr.)	Ændring i kroner (1.000 kr.)	Ændring i %
Hovedkonto	5.38.44 (n=22)	Alkoholbehandling og behandlingshjem for alkoholskadede, sundhedslovens § 141 (Relateret til udsatte grupper)	111.341	110.154	-1.186	-1,1%
Underkonti	5.38.44.001 (n=16)	Dagbehandlingstilbud	50.087	48.533	-1.554	-3,1%
	5.38.44.002 (n=11)	Døgnbehandlingstilbud	22.646	21.199	-1.448	-6,4%
	5.38.44.003 (n=11)	Ambulant behandling	15.138	16.847	1.710	11,3%
	Total underkonti		199.211	196.733	-2.478	-1,2%

Kilde: Oxford Research 2007

Tabellen viser, at der på hovedkontoniveau ikke er nogen særlig ændring i de afsatte midler til indsatsen overfor alkoholmisbrug. På underkontoniveau går det både den ene og den anden vej: Der er et fald på konto 5.38.44.001 (Dagbehandlingstilbud til alkoholmisbrugere) på 3,1 %. På 5.38.44.002 (Alkoholbehandling døgnstilbud) er der et fald på 6,4 %. Til gengæld er der en stigning på 11,3 % på konto 3.38.44.003 (alkoholbehandling, ambulant). Alt i alt sker der på underkontoniveau et fald på 1,2 % fra 2007 til 2008.

Resultaterne stemmer overens med resultaterne af den kvalitative analyse (se kapitel 4). Denne viser, at indsatsen over for alkoholmisbrugere generelt er uændret fra 2007 til 2008, men at flere kommuner vælger at styrke den ambulante indsats på bekostning af dag- og døgnbehandlingen. De budgetmæssige ændringer på de enkelte underkonti er således udtryk for, at der sker en række omrokeringer af indsatsen.

2.6.3 Botilbud for sindslidende

Tabel 2.10 viser udviklingen i konti relateret til botilbud for sindslidende.

Tabel 2.10: Indsats på konti relateret til botilbud for sindslidende						
Niveau	Konto nr.	Beskrivelse	Nettobudget 2007 (1.000 kr.)	Nettobudget 2008 (1.000 kr.)	Ændring i kroner (1.000 kr.)	Ændring i %
Hovedkonti	5.38.52 (n=20)	Botilbud til midlertidigt ophold, Serviceloven §107 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	897.770	917.905	20.135	2,2%
	5.38.53 (n=24)	Kontaktperson og ledsagerordninger, Serviceloven §§ 45 og 97-99 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	141.359	175.757	34.398	24,3%
	Total hovedkonti		1.039.128	1.093.661	54.533	5,2%
Underkonti	5.38.52.003 (n=9)	Midlertidigt botilbud for sindslidende	173.694	170.285	-3.408	-2,0%
	5.38.53.002 (n=19)	Støtte- og kontaktpersonordning for sindslidende (§99)	71.973	107.925	35.952	50,0%
	Total underkonto		245.667	278.210	32.543	13,2%

Kilde: Oxford Research 2007

Som det fremgår af tabellen, sker der på hovedkonto 5.38.52 og 5.38.53 henholdsvis en stigning på 2,2 % og 24,3 %. Den samlede stigning for de to konti er på 5,2 %. På underkontoniveau sker der et mindre fald på 2,0 % på konto 5.38.52.003, som retter sig mod tilbud til midlertidigt ophold for sindslidende. På konto 5.38.53.002 (Støtte- og kontaktpersoner til sindslidende, misbrugere og personer med særlige sociale problemer) sker der en markant vækst på 50,0 %. Denne stigning skal ses som et resultat af, at det med lovændring 1. oktober 2006 er blevet muligt at anvende støtte- og kontaktpersonordningen specifikt til misbrugere og hjemløse. Tidligere var det kun muligt at bruge ordningen i forbindelse med sindslidende og handicappede. Forskellen i budgetterne mellem 2007 og 2008 er formentlig et resultat af, at ikke alle kommuner har nået at budgettere med denne mulighed i 2007-budgetterne, samt at der har været en indkøringsperiode, før kommunerne er begyndt at ændre deres praksis

De kvalitative interview med nøglepersoner i kommunerne (kapitel 4) viser, at flere kommuner nu er begyndt at anvende denne mulighed, hvorved den relativt store stigning er fremkommet i budgetterne.

I alt er stigningen på underkontoniveau på 13,2 % og denne stigning er primært knyttet til udvidelsen af støtte- og kontaktpersonordningen.

Forskellen mellem stigningerne på hovedkonti og underkonti skyldes, at hovedkonti også dækker andre indsats end botilbud for sindslidende.

Alt i alt stemmer resultaterne for sindslidende overens med resultaterne af den kvalitative analyse. Den viser, at indsatsen over sindslidende forstærkes i 2008 i forhold til 2007. Læs mere herom i kapitel 4.

2.6.4 Botilbud til hjemløse

Tabel 2.11 viser udviklingen i konti relateret til botilbud til hjemløse.

Niveau	Konto nr.	Beskrivelse	Nettobudget 2007 (1.000 kr.)	Netto budget 2008 (1.000 kr.)	Ændring i kroner (1.000 kr.)	Ændring i %
Underkonto	5.38.42.001 (n=13)	Botilbud for personer med særlige sociale problemer (§ 110)	125.537	128.776	3.239	2,6%

Kilde: Oxford Research 2007

På underkontoniveau, er der en mindre stigning på 2,6 %, som knytter sig til botilbud for personer med særlige sociale problemer (konto 5.38.42.001). Dette resultat er lig resultaterne af den kvalitative analyse (se kapitel 4), som viser at indsatsen over for hjemløse generelt er uændret fra 2007 til 2008.

2.6.5 Botilbud til voldsramte/voldstruede

Tabel 2.12 viser udviklingen i konti relateret til botilbud til voldsramte/voldstruede.

Niveau	Konto nr.	Beskrivelse	Nettobudget 2007 (1.000 kr.)	Nettobudget 2008 (1.000 kr.)	Ændring i kroner (1.000 kr.)	Ændring i %
Hovedkonto	5.38.42 (n=17)	Botilbud for personer med særlige sociale problemer, Servicelovens §§ 109 og 110 (Relateret til udsatte grupper)	171.384	171.278	-106	-0,1%
Underkonto	5.38.42.002 (n=13)	Kvindekrisecentre (§109)	33.776	35.529	1.753	5,2%

Kilde: Oxford Research 2007

Af tabellen fremgår det, at der på hovedkonto 5.38.42 sker et mindre fald på 0,6 %. Dette fald afspejles ikke på underkontoen 5.38.42.002 (kvindekrisecentre), hvor der sker en stigning på 5,2 %. Årsagen hertil er, at faldet på hovedkonto 5.38.42 er relateret til andre indsatser end alene botilbud til voldsramte/voldstruede.

Stigningen på underkontoniveau knytter sig primært til Odense, Frederikshavn og Morsø Kommune (jf. tabel 2.5, 2.6 og 2.7). Her er der for Frederikshavn og Morsø Kommunes vedkommende tale om, at der afsættes relativt små beløb på denne konto. Derfor viser små beløbsmæssige ændringer sig som store procentvise ændringer. I Odense Kommune er der tale om en markant stigning på 138,4 % (jf. tabel 2.5), som hovedsageligt skyldes at budgettet til kvindekrisecentre er opskrevet.

Resultaterne er i overensstemmelse med resultaterne af den kvalitative analyse (se kapitel 4), som viser, at indsatsen over for voldsramte/voldstruede overordnet set er uændret fra 2007 til 2008.

2.6.6 Øvrige indsatser

Tabel 2.13 viser udviklingen i konti relateret til en række øvrige indsatser over for socialt udsatte grupper.

Tabel 2.13: Indsats på konti relateret til øvrige indsatser						
Niveau	Konto nr.	Beskrivelse	Nettobudget 2007 (1.000 kr.)	Nettobudget 2008 (1.000 kr.)	Ændring i kroner (1.000 kr.)	Ændring i %
Hovedkonti	5.38.42 (n=17)	Botilbud for personer med særlige sociale problemer, Servicelovens §§ 109 og 110 (Relateret til udsatte grupper)	171.384	171.278	-106	-0,1%
	5.38.50 (n=22)	Botilbud for længerevarende ophold, Serviceloven §108 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	2.220.806	2.168.649	-52.157	-2,3%
	5.38.52 (n=20)	Botilbud til midlertidigt ophold, Serviceloven §107 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	717.276	710.361	-6.916	-1,0%
	5.38.58 (n=21)	Beskyttet beskæftigelse, Serviceloven § 103 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	709.887	690.271	-19.616	-2,8%
	5.38.59 (n=23)	Aktivitets- og samværstilbud, Serviceloven § 104 (Ikke kun relateret til udsatte grupper)	897.770	917.905	20.135	2,2%
	Total hovedkonto			255.498	259.617	4.119
Underkonti	5.38.50.001 (n=14)	Længerevarende botilbud for personer med særlige sociale problemer	717.276	710.361	-6.916	-1,0%
	5.38.50.003 (n=14)	Midlertidigt botilbud for sindslidende	709.887	690.271	-19.616	-2,8%
	5.38.52.001 (n=15)	Midlertidigt botilbud for personer med særlige sociale problemer	255.498	259.617	4.119	1,6%
	5.38.58.001 (n=12)	Beskyttet beskæftigelse til personer med særlige sociale problemer	84.344	80.884	-3.460	-4,1%
	5.38.58.003 (n=2)	Beskyttet beskæftigelse til personer under stofmisbrugsbehandling	1.101	1.860	759	68,9%
	5.38.59.001 (n=9)	Aktivitets- og samværstilbud til personer med særlige sociale problemer	206.167	194.871	-11.296	-5,5%
	5.38.59.003 (n=3)	Aktivitets- og samværstilbud til personer under stofmisbrugsbehandling	23.645	23.882	237	1,0%
	Total underkonto			1.997.919	1.961.745	-36.173

Kilde: Oxford Research 2007

På hovedkontoniveau er der kun mindre ændringer at spore. I alt ses en stigning på 1,8 % fra budget 2007 til budget 2008.

Konto 5.38.58.003 retter sig mod indsatsen på området for beskyttet beskæftigelse til personer under stofmisbrugsbehandling. På dette område sker en stigning på 68,9 %.

Det er imidlertid kun Frederikshavn og Ikast-Brande Kommune, der har anført budgettal på denne konto.

Overordnet set, sker der kun i begrænset omfang ændringer på områderne for botilbud til længerevarende ophold og midlertidigt ophold, beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud til personer med særlige sociale problemer.

Kapitel 3. Pladstalsanalyse

I dette kapitel behandles udviklingen i antallet af pladser, som de 24 kommuner stiller til rådighed for socialt udsatte grupper i 2007 og 2008.

Af kapitlet fremgår det, hvorvidt der er sket stigninger eller fald i antallet af pladser. De specifikke ændringer i de enkelte kommuner fremgår ikke eksplicit af kapitlet, men findes i bilag B. Kommunernes kommentarer til tallene er ligeledes anført her.

Det efterfølgende afsnit beskriver de former for pladser, som undersøgelsen fokuserer på. Udviklingen i antallet af pladser til socialt udsatte grupper bør læses med en række forbehold. Disse fremgår ligeledes af næste afsnit.

Overordnet er der en forventning om en fastholdelse af antallet af behandlingspladser i 2008 i forhold til 2007. I forhold til de paragraffer, som kommunerne registrerer antallet af pladser efter, sker der samlet set ingen ændring for ca. 64 % af registreringerne (jf. tabel 2.2), mens der for 16 % af registreringerne sker en stigning og et fald på 7 % af registreringerne. De resterende 13 % udgøres af pladstal, der ikke figurerer i nærværende analyse enten, fordi kommunerne ikke har kunnet fremskaffe dem, eller der ikke er en kommunal indsats på et givent område.

3.1 Analysens fokus og forbehold

Af tabel 2.1 fremgår de paragraffer, som undersøgelsen afdækker. Disse er udvalgt af Rådet for Socialt Udsatte. Hovedparten af paragrafferne er omfattet af Serviceloven, dog er tilbud til stof- og alkoholmisbrugere ligeledes omfattet af Sundhedsloven.

Lovgivning	Indhold
Serviceloven § 101 og sundhedsloven § 142)	Dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere på 18 år og derover
Serviceloven § 101 og sundhedsloven § 142	Døgnbehandlingstilbud til stofmisbrugere på 18 år og derover
Sundhedsloven § 141	Dagbehandlingstilbud for alkoholmisbrugere
Sundhedsloven § 141	Døgnbehandlingstilbud for alkoholmisbrugere
Serviceloven § 108	Botilbud for længerevarende ophold, asyler og pensionater
Serviceloven § 107	Botilbud til midlertidigt ophold
Serviceloven § 110	Botilbud for personer med særlige sociale problemer
Serviceloven § 109	Kvindekrisecentre

Kilde: Områderne er udvalgt af Rådet for Socialt Udsatte.

I bilag B ses de udfyldte eksemplarer af skemaerne, som kommunerne har fået tilsendt. Af skemaerne fremgår ligeledes de kommentarer, som kommunerne har haft til udviklingen i antallet af pladser. Et mere dybdegående indblik i kommunernes indsats på området kan derfor hentes i bilag B.

3.1.1 Forbehold

Der er en række overordnede forbehold, der er vigtige at være opmærksom på, når ændringerne i antallet af pladser vurderes.

- Pladstalsanalysen er generelt påvirket af behandlingsgarantien. Dette betyder, at ændringerne ofte er bestemt af efterspørgslen på behandlingstilbud.
- Undersøgelsen fokuserer kun på ændringer fra 2007 til 2008, hvilket betyder, at planlagte nedskæringer/opprioriteringer for 2009 og fremefter ikke er med i beregningerne.
- Det er ikke alle kommuner, som opgør tilbuddene i helårspladser. I stedet har kommunerne i enkelte tilfælde angivet det antal personer, der har brugt tilbuddet i løbet af et år. Antallet af personer giver imidlertid ikke et lige så præcist billede af udviklingen, som helårspladser.
- I enkelte tilfælde er ændringerne forårsaget af skift mellem de forskellige former for pladser. Her vil det se ud som om, der sker en ændring i indsatsen på et givet område, uden at det reelt har betydning for den samlede indsats.
- Enkelte kommuner køber et samlet antal pladser på et givet område som ”abonnementsordninger” fra større tilstødende kommuner, der herved forpligter sig til at tage imod de henvendelser, der kommer fra de omkringliggende kommuner. Prisen for abonnementsordningen er typisk fastsat ud fra indbyggertal og ikke antallet af forventede pladser. I de kommuner, hvor det har været muligt at ”omregne” prisen til antal pladser, er der angivet pladstal. I de kommuner, hvor prisen ikke er ”omregnet” til pladstal, er tilbuddet som hovedregel udeladt af analysen.
- Ambulante pladser indgår som udgangspunkt ikke i analysen. Enkelte kommuner har dog valgt at indberette ambulante behandlingspladser under dagbehandlingspladser, hvilket giver et skævt billede af omfanget af pladser for enkelte tilbud.
- Afsnittet afdækker ikke indholdet og kvaliteten af indsatsen, men beskriver udelukkende, om der sker ændringer i antallet af pladser.

Ovenstående forbehold vedrører hovedsageligt *omfanget* af behandlingspladser. I det analysen har fokus på *udviklingen* i antallet af pladser fra 2007 til 2008, vurderes de, at have mindre betydning for den samlede analyse. Forbeholdene har hovedsageligt relevans ved læsning af bilag B, da udviklingen her er angivet i absolutte tal.

3.2 Udvikling i antallet af pladser

I det følgende beskrives udviklingen i antallet af pladser, der stilles til rådighed for socialt udsatte grupper. En stigning, et fald eller et uændret antal pladser i 2008 i forhold til 2007 angives med pile i nedenstående tabel. Dog skal det påpeges, at størrelsen af de eventuelle ændringer ikke fremgår af tabellen. Dette betyder, at en stigning på én plads bliver udtrykt grafisk på samme måde som en stigning på fx 10 pladser. Af bilag B fremgår de præcise ændringer i antallet af pladser for de enkelte kommuner.

I flere tilfælde har det ikke været muligt for kommunerne at komme med oplysninger om udviklingen på et givent område. Feltet vil i disse tilfælde ikke være udfyldt, men dette er ikke ensbetydende med, at der ikke er nogen indsats på området.

Nedenstående tabel viser udviklingen i antallet af pladser i kommunerne.

Tabel 2.2. Udviklingen fra 2007 til 2008 i antallet af pladser i kommunerne – samlet antal pladser								
	Dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere på 18 år og derover (Serviceloven § 101 og sundhedsloven § 142)	Døgnbehandlingstilbud til stofmisbrugere på 18 år og derover (Serviceloven § 101 og sundhedsloven § 142)	Dagbehandlingstilbud for alkoholmisbrugere (Sundhedsloven § 141)	Døgnbehandlingstilbud for alkoholmisbrugere (Sundhedsloven § 141)	Botilbud for længerevarende ophold, asyl og pensionater (Serviceloven § 108)	Botilbud til midlertidigt ophold (Serviceloven § 107)	Botilbud for personer med særlige sociale problemer (Serviceloven § 110)	Kvindekrisecentre (Serviceloven § 109)
Københavns Kommune	↓	↓	0	↓	0	↑	↑	↑
Århus Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
Aalborg Kommune	↔	↔	↔	↑	↔	↔	↔	↔
Odense Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
Esbjerg Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
Frederiksberg Kommune	↔	↔	↔	↔	↑	↔	↔	↔
Horsens Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
Gentofte Kommune	↑	↓	↑	-	↑	↓	↑	↑
Kalundborg Kommune	↔	↔	↑	-	↔	↔	↔	-
Silkeborg Kommune	↔*	↑	↔	↑	↓	↓	↔	-
Ishøj Kommune	↑	↑	↑	↑	↔	↔	↔	↔
Fredericia Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
Ballerup Kommune	↑	↑	↑	↑	↔	↔	↔	-
Favrskov Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
Ikast-Brande Kommune	↔	↔	↔	↔	↑	↔	↔	↔
Vesthimmerland Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	-	-
Ringsted Kommune	↔	↔	↔	↔	↓	↑	-	-
Allerød Kommune	↔	↔	↔	-	-	↔	-	-
Kerteminde Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	(↓)**	↔	↔
Morsø Kommune	-	↔	-	↓	-	↓	↓	↑
Solrød Kommune	↑	↔	↑	↑	0	0	-	-

Kilde: Oxford Research 2007
 Note: *I bilag B fremgår en stigning på 22 ambulante pladser, der ikke er medtaget i tabellen. **Anvendes udelukkende til udviklingshæmmede
 ***Det har af kommunalt interne årsager ikke været muligt for Thisted, Guldborgsund og Frederikshavn Kommuner at udlevere pladstal, der kan sammenlignes mellem 2007 og 2008. Kommunerne indgår derfor ikke i tabellen.
 Pladstallene i skemaet udgør det samlede antal pladser, der er anvendt af kommunerne. Dvs. egne anvendte pladser, pladser købt hos private aktører og pladser købt hos andre kommuner lagt sammen.
 I det tilfælde, hvor en kommune ikke har en indsats på området, er det angivet med "0". Hvis det ikke har været muligt for kommunen at rapportere pladstal, er det angivet med en streg i tabellen.

Som det fremgår af tabellen, er det overordnede billede, at der på de fleste områder ikke sker ændringer i indsatsen. Således angives det 107 steder, at der ikke sker nogen ændringer i antallet af behandlingspladser, mens det 27 steder angives, at der sker en stigning i indsatsen, og 12 steder angives, at der sker et fald. I de kommuner, som forventer en stigning, er denne af begrænset omfang, hvilket fremgår af bilag B. Hvis stigningen har været markant, er dette kommenteret i de følgende afsnit, som er opdelt på indsatsområder.

3.2.1 Stofmisbrugsområdet

På stofmisbrugsområdet er det overordnede billede, at der er status quo i de undersøgte kommuner. Dette billede gør sig gældende for såvel dag- som døgnbehandlingstilbud til stofmisbrugere. I enkelte kommuner er der sket mindre opjusteringer af området. Årsagerne hertil er typisk behovsrelaterede – forstået på den måde, at der er flere stofmisbrugere, der efterspørger behandlingstilbud.

Københavns Kommune er undtagelsen, da kommunen har nedjusteret antallet af pladser med 54 pladser for dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere på 18 år og derover. På døgnbehandlingstilbud til stofmisbrugere på 18 år og derover har Københavns Kommune nedjusteret området med 20 pladser (jf. bilag B). Ændringen skal dog ses i sammenhæng med, at Københavns Kommune har opjusteret den ambulante behandling. Som tidligere nævnt er ambulante behandling ikke med i pladstalsanalysen, da denne indsats ikke kan opgøres i helårspladser. Det er København Kommunes vurdering, at kvaliteten i den samlede indsats på stofmisbrugsområdet ikke vil blive forringet af de beskrevne omstruktureringer.

3.2.2 Alkoholmisbrugsområdet

Indsatsen på alkoholmisbrugsområdet forventes overordnet at være konstant i kommunerne mellem 2007 og 2008. I de kommuner, hvor der sker en ændring i antallet af pladser, udmønter dette sig som oftest i en stigning i antallet af pladser i 2008 sammenlignet med 2007 – jf. tabel 2.2. Tendensen gør sig gældende i forhold til både dag- og døgnbehandlingstilbud.

Opjusteringerne af antallet af pladser på alkoholmisbrugsområdet har i overvejende grad karakter af at være behovsrelaterede. Ishøj skiller sig ud, da kommunen har en relativ stor stigning på 15 pladser på dagbehandlingstilbud for alkoholmisbrugere (jf. bilag B). Denne stigning er ligeledes behovsrelateret – jf. den kvalitative beskrivelse i afsnit 3.3.12.

I Københavns Kommune er der sket en nedjustering i antallet af pladser på døgnbehandlingstilbud for alkoholmisbrugere. Ændringen skal ses i sammenhæng med kommunens igangværende arbejde med at integrere stof- og alkoholmisbrugsbehandlingen. Formålet hermed er dels at muliggøre overførsel af erfaringer mellem områderne, dels at give bedre mulighed for at matche behandlingstilbud til den enkelte bruger. Det er således ikke kommunens vurdering, at der vil ske et fald i kvaliteten på området (jf. afsnit 3.3.15).

3.2.3 Øvrig udvikling i pladstal

Tabel 2.2 indeholder ligeledes udviklingen i antallet af pladser på områderne:

- Botilbud for længerevarende ophold, asyler og pensionater
- Botilbud til midlertidige ophold
- Botilbud til personer med særlige sociale problemer
- Kvindekrisecentre.

For disse indsatsområder gør det sig ligeledes gældende, at indsatsen overordnet er uændret når 2007 og 2008 sammenlignes.

Københavns Kommune skiller sig ud fra det generelle billede. Således har Københavns kommune en stigning på de 3 sidstnævnte områder. Dette skyldes, at Københavns Kommune har oprettet 24 nye boliger til sindslidende. Oprettelsen af disse boliger er et af de første tiltag i kommunens omfattende Trygheds- og moderniseringsplan.

De øvrige fald og stigninger inden for de fire områder er udtryk for mindre behovsrelaterede justeringer i kommunerne.

Kapitel 4. Overordnet kvalitativ vurdering

I dette kapitel afdækkes kommunernes overordnede kvalitative vurderinger af indsatsen over for socialt udsatte grupper.

Formålet med dette kapitel er at supplere budget- og pladstalsanalyserne med en overordnet kvalitativ vurdering af udviklingen i indsatsen over for socialt udsatte grupper. Mere specifikt afdækker interviewene indsatsen over for stofmisbrugere, alkoholmisbrugere, prostituerede, hjemløse, sindslidende samt voldsramte og volds-truede.

Det er nødvendigt at inddrage den kvalitative vurdering i billedet af kommunernes indsats over for socialt udsatte grupper. Det skyldes, at den kommunale indsats ikke i alle tilfælde vil være afspejlet i budgetterne eller i antallet af pladser. Den kvalitative vurdering bidrager således med en overordnet vurdering af ændringerne i indsatsen og belyser årsagen hertil. Derudover giver den kvalitative vurdering indblik i forbedringer af indsatsen, som eksempelvis skyldes omorganiseringer, forbedrede samarbejdsstrukturer eller effektiviseringer, som ikke fremgår af hverken budget- eller pladstalsanalysen. Den kvalitative vurdering bidrager således til at tegne et nuanceret billede af indsatsen over for socialt udsatte grupper.

Kapitlet er baseret på telefoninterview med nøglepersoner i de 24 kommuner, der deltager i undersøgelsen. Det var desværre ikke muligt at gennemføre telefoninterview med nøglepersoner i tre af de 24 kommuner. I disse tilfælde blev den kvalitative vurdering derfor indhentet pr. mail.

Begrænsningen i interviewformen ligger i, at det ikke umiddelbart er muligt at kontrollere de oplysninger, der kommer frem, samt at der ofte vil være en tendens til at fremhæve nye tiltag. Eksempelvis har Oxford Research i forbindelse med tidligere undersøgelser oplevet, at nye tiltag, som blev afdækket i undersøgelsen i 2004, og som således skulle implementeres i løbet af 2005, reelt først blev iværksat i 2006. Dermed indgik tiltagene som nye i såvel undersøgelsen fra 2004 og undersøgelsen fra 2005. På den baggrund er det vigtigt at sammenholde de kvalitative vurderinger med budget- og pladstalsanalysen, da disse tilsammen giver en mere fyldestgørende indsigt i kommunernes indsats over for socialt udsatte grupper.

Ved læsning af de kvalitative vurderinger, skal man således være opmærksom på måden, hvorpå interviewene er gennemført. Der er således ikke tale om anonyme interview, men derimod vurderinger, som bliver præsenteret åbent i rapporten for hver kommune i afsnit 3.3. Tilgangen medfører, at det kun er kommunernes *egne* vurderinger af indsatsen, som kommer til udtryk i rapporten.

Kapitlets første afsnit indeholder en sammenfattende vurdering af indsatsen i samtlige 24 deltagende kommuner. Dernæst følger mere detaljerede beskrivelser af de enkelte kommuners indsats over for socialt udsatte grupper. Det bør bemærkes, at kapitlet ikke afdækker niveauet for indsatsen. Der er udelukkende tale om en vurdering af ændringer i indsatsen fra 2007 til 2008.

3.3 Sammenfatning af indsatsen på tværs af de 24 kommuner

De kvalitative interview viser, at indsatsen på det sociale område generelt vil være uændret i de 24 kommuner, der deltager i undersøgelsen, og at den mest markante stigning sker i forhold til sindslidende. Dette fremgår af nedenstående tabel, hvor ændringer i indsatsen er angivet med pile.

Tabel 3.1: Vurdering af ændringen i kommunernes indsats fra 2007 til 2008

Kommune	Overordnet	Stofmisbrugere	Alkoholmisbrugere	Prostituerede	Hjemløse	Sindslidende	Voldsramte/Voldstruede
Københavns Kommune	↑↑	↔	↔	↑↑	↔	↑↑	↔
Århus Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
Aalborg Kommune	↔	↔	↔	0	↑↑	↑↑	↔
Odense Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↑↑
Esbjerg Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
Frederiksberg Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↑↑	↔
Horsens Kommune	↔	↔	↔	0	↔	↔	↔
Gentofte Kommune	↔	↔	↔	0	↔	↔	↔
Guldborgsund Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
Frederikshavn Kommune	↔	↑↑	↔	↔	↔	↔	↔
Kalundborg Kommune	↔	↑↑	↔	0	↔	↔	↔
Silkeborg Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
Ishøj Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↑↑	↔
Fredericia Kommune	↔	↑↑	↔	0	↑↑	↔	↔
Ballerup Kommune	↔	↔	↔	0	↑↑	↑↑	↔
Thisted Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↑↑	↔
Favrskov Kommune	↑↑	↑↑	↑↑	0	↔	↔	↔
Ikast-Brandekommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
Vesthimmerland Kommune	↔	↔	↔	0	↔	↑↑	↔
Ringsted Kommune	↔	↔	↔	0	↔	↑↑	↔
Allerød Kommune	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
Kerteminde Kommune	↔	↔	↔	0	0	↔	↔
Morsø Kommune	↔	↔	↔	0	↔	↔	↓↓
Solrød Kommune	↑↑	↑↑	↑↑	↔	↔	↑↑	↔

Kilde: Oxford Research 2007

Den stabile indsats må ses i lyset af, at 2007 har været et turbulent år i kommunerne, hvor der er brugt mange kræfter på at organisere sig efter strukturreformen, som trådte i kraft 1. januar 2007.

Med strukturreformen har kommunerne overtaget en række opgaver, som tidligere lå i amtsligt regi. Derfor har 2007 været præget af en vis usikkerhed omkring indsatsen; dens omfang, kvalitet og tilstrækkelighed. Udmeldingen fra kommunerne er, at der efterhånden er stabilitet omkring organiseringen af indsatsen. Indsatsens omfang og kvalitet samt kommunens behov er ved at være kortlagt. Året 2007 er således blevet brugt til at skabe grundlag for idéer til, hvordan indsatsen bedst udvikles og opkvalificeres fremover.

Dermed er det imidlertid ikke sagt, at kommunernes indsats stagnerer i 2008. Kortlægningen viser, at der er en række nye idéer på tegnebrættet. Ikke alle disse idéer er imidlertid vedtaget politisk, hvorfor de ikke nødvendigvis implementeres i 2008.

Mange af de 24 kommuner fremhæver, at strukturreformen har skabt øget mulighed for tværgående og helhedsorienterede indsatser. Dette ser kommunerne generelt som meget positivt. Derfor går mange overvejelser på, hvordan kommunen bedst skaber sammenhæng og samarbejde på tværs af forskellige tilbud. En sådan tværgående indsats forventes blandt andet at forbedre indsatsen over for borgere med dobbelt- eller trippeldiagnoser. Desuden forventes den at opkvalificere indsatsen gennem større videndeling og erfaringsudveksling mellem medarbejderne på de forskellige områder.

Derudover retter nogle af de 24 kommuner fokus på at koble aktivitets- og beskæftigelsestilbud sammen med de aktuelle vilkår på arbejdsmarkedet. Disse kommuner påpeger, at manglen på arbejdskraft betyder, at personer fra matchgruppe 4 og 5 har bedre mulighed for at komme ind på arbejdsmarkedet. Derfor iværksætter kommunerne en indsats, hvor de erstatter tidligere aktivitets- og beskæftigelsestilbud med eksempelvis skånejobs med henblik på at få flere socialt udsatte integreret på arbejdsmarkedet. Denne udvikling gør sig langt fra gældende for alle 24 kommuner, men resultatet er ikke desto mindre interessant, idet der her er tale om markante kvalitative ændringer i indsatsen.

Udover ovennævnte kvalitative ændringer, søger kommunerne løbende at udvikle deres indsats på det sociale område ved hjælp af centrale puljemidler. Her er der i flere kommuner tale om projekter med fokus på hhv. en sundhedsfaglig indsats over for socialt udsatte eller en forebyggende indsats over for børn i familier med misbrugsproblemer.

I det følgende præsenteres den overordnet kvalitative vurdering af indsatsen over for de enkelte målgrupper i denne undersøgelse.

3.3.1 Indsatsen over for stofmisbrugere

Med få undtagelser forventes indsatsen over for stofmisbrugere at være uændret i 2008. Dog påpeger langt de fleste kommuner, at det er vanskeligt at forudsige indsatsen på misbrugsområdet. Det skyldes, at der er behandlingsgaranti på området, hvorfor kommunerne har pligt til at hjælpe alle borgere, der henvender sig med et misbrugsproblem. Indsatsen over for stofmisbrugere er derfor i høj grad bestemt af efterspørgslen. Dog er de budgetmæssige rammer for stofmisbrugsbehandlingen i de fleste tilfælde uændrede. Derfor vil en øget efterspørgsel i 2008 enten betyde, at ind-

satsens kvalitet justeres i nedadgående retning eller at de oprindelige budgetter, som indgår i denne undersøgelse, må korrigeres undervejs.

Derudover gøres der i høj grad brug af den nye mulighed for at knytte støtte-/ kontaktpersoner til misbrugsområdet efter udvidelsen af Servicelovens § 99.

Som tidligere nævnt fokuseres der i høj grad på en helhedsorienteret indsats over for socialt udsatte grupper. Flere af de 24 kommuner arbejder derfor på at skabe et bedre samarbejde mellem blandt andet misbrugsområdet og socialpsykiatrien.

3.3.2 Indsatsen over for alkoholmisbrugere

Indsatsen over for alkoholmisbrugere følger generelt indsatsen over for stofmisbrugere, idet de fleste kommuner sammentænker indsatsen på tværs af de to misbrugsformer. Også når det gælder alkoholmisbrugere, er der derfor tale om, at indsatsen i høj grad reguleres i forhold til efterspørgslen, og at der arbejdes på at skabe en helhedsorienteret indsats gennem samarbejde mellem blandt andet misbrugsområdet og socialpsykiatrien.

3.3.3 Indsatsen over for prostituerede

Overordnet set er indsatsen over for prostituerede relativt begrænset. Dette vil forblive uændret i 2008. Den begrænsede indsats skyldes primært, at mange af de mindre kommuner ikke opfatter prostitution som et socialt problem i kommunen, hvorfor der ikke synes at være behov for en målrettet indsats over for denne gruppe af socialt udsatte. I de fleste tilfælde vurderes indsatsen derfor at stemme godt overens med efterspørgslen i kommunerne. Derudover påpeger flere af kommunerne, at indsatsen over for prostituerede som oftest vil være en tværgående indsats, da prostitution i mange tilfælde ikke er et isoleret problem for den enkelte; Tværtimod vil prostitution ofte være knyttet til misbrug eller andre former for udsathed. I de større kommuner er der dog en tendens til øget fokus på problemet, ligesom flere mindre kommuner påpeger, at der med fordel kan ses nærmere på, om der er behov for en indsats på området.

3.3.4 Indsatsen over for hjemløse

Også indsatsen over for hjemløse er generelt uændret i 2008. Flere mindre kommuner påpeger, at indsatsen over for hjemløse er relativt begrænset, idet det ikke er et udtalt problem i disse kommuner. Det skyldes blandt andet, at der i mindre kommuner er rig mulighed for at visitere hjemløse til ledige almene lejeboliger. I disse kommuner er det derfor ikke selve hjemløsheden, forstået som boligmangel, der fokuseres på. Fokus er snarere på de øvrige problemer, der ofte er forbundet med borgere, som har vanskeligt ved at opretholde eget hjem. I de kommuner, hvor der sker en opprioritering af indsatsen, er der primært tale om oprettelse af nye botilbud, opgangsfællesskaber eller herberger til målgruppen.

3.3.5 Indsatsen over for sindslidende

I modsætning til de øvrige områder sker der i flere tilfælde en stigning i indsatsen over for sindslidende. Ændringerne tager primært afsæt i omstruktureringer på området, som forventes at medføre effektivisering og opkvalificering af indsatsen. Som tidligere nævnt arbejdes der også på at skabe en helhedsorienteret indsats på området for sindslidende.

Opkvalificeringen skyldes i mange tilfælde, at kommunerne oplever et øget behov for en indsats for sindslidende. Blandt andet peger flere af de 24 kommuner på, at der især kommer flere unge med psykiske diagnoser, som stiller krav, der ikke kan opfyldes af den eksisterende indsats på området.

3.3.6 Indsatsen over for voldsramte og voldstruede

Overordnet set vil indsatsen over for voldsramte og voldstruede være uændret i 2008. De fleste kommuner har efter strukturreformen indgået samarbejdsaftaler med kvindekrisecentre, der drives som selvejende institutioner. Generelt vurderes indsatsen på området at være begrænset – især i de mellemstore og mindre kommuner. Det er derfor de færreste kommuner, der i 2008 retter fokus mod en udvikling af indsatsen på dette område. Dette skal ligeledes ses i lyset af, at der er selvhenvendelsesret på kvindekrisecentrene, hvorfor kommunerne har pligt til at betale for alle borgere, der henvender sig i et krisecenter. Også dette område er således reguleret af efterspørgslen. Enkelte kommuner påpeger dog, at der med fordel kan iværksættes en større opsøgende eller oplysende indsats. Denne opgave ses imidlertid ikke som den mest presserende i det nye år.

I det følgende beskrives udviklingen detaljeret for de 24 kommuner, der deltager i undersøgelsen.

3.4 Den kommunale vurdering af indsatsen over for socialt udsatte

Dette afsnit indeholder beskrivelser af udviklingen i den sociale indsats over for udsatte grupper i de kommuner, som er inkluderet i undersøgelsen. Beskrivelserne bygger på kvalitative telefoninterview med ledende nøglepersoner med specifik viden om de indsatser og grupper, som undersøgelsen handler om.

3.4.1 Allerød Kommune

Budgettallene for Allerød Kommune viser en række ganske markante udsving mellem 2007 og 2008. Ifølge Allerød Kommune skyldes disse udsving ikke en ændret indsats, men en række forhold af budgetteknisk karakter, samt at en række budgetposter endnu ikke er afklarede for 2008's vedkommende. Kommunen har derfor valgt at udarbejde et "grov-budget" for 2008, som kun er svært sammenligneligt med budgettet for 2007.

På såvel alkohol- som stofmisbrugsområdet er indsatsen den samme i 2008 som i 2007. Kommunen køber det fornødne antal pladser på Misbrugscentret i Hillerød Kommune. Kommunen vurderer, at indsatsen på området er blevet mere kvalificeret

efter strukturreformen, som giver mulighed for at skabe en mere helhedsorienteret indsats.

Kommunen har ikke nogen særlig indsats over for prostituerede eller hjemløse. Borgere med problemer relateret hertil henvises som oftest til Misbrugscentret.

Indsatsen over for sindslidende forstærkes ved, at Allerød Kommune er i færd med at opføre et bofællesskab med opgangsfællesskaber. Desuden sker der en øget ressource-tilgang til det socialpsykiatriske område.

Kommunens indsats over for voldsramte er uændret i 2008 i forhold til 2007. Kommunen visiterer voldsramte kvinder til et krisecenter. Dette drejer sig om et mindre antal, omtrent fem per år.

3.4.2 Ballerup Kommune

I Ballerup Kommune er indsatsen over for socialt udsatte overordnet set uændret fra 2007 til 2008. Der er dog nye tiltag på vej over for både misbrugere, hjemløse og sindslidende. Disse tiltag kan ikke aflæses i de plads- og budgettal, som indgår i nærværende undersøgelse.

På området for misbrugere sker der en løbende udvikling af tiltag i forhold til sundhed og forebyggelse. Desuden har kommunen sammen med Herlev Kommune modtaget puljemidler fra Socialministeriet til ansættelse af en alkoholkoordinator. Puljen er bevilliget fra juli 2007 og tre år frem.

På området for hjemløse er der taget politisk beslutning om, at der skal etableres beskyttede boliger til hjemløse og andre udsatte i kommunen.

I 2008 sættes også et bofællesskabsprojekt i gang for bl.a. sindslidende. Projektet indledes i 2008 med en undersøgelse af behovet på området. I 2009 gennemføres de egentlige praktiske tiltag.

I kommunen vurderes det, at 2007 bl.a. på grund af strukturreformen er et overgangså, som kun i mindre omfang kan danne sammenligningsgrundlag for kommunens indsats på området.

3.4.3 Esbjerg Kommune

Indsatsen over for socialt udsatte i Esbjerg Kommune er i store træk uændret fra 2007 til 2008. Det skyldes for det første, at kommunen vurderer, at behovet for en social indsats er uforandret fra 2007 til 2008. For det andet skyldes det uændrede budget og de uændrede pladstal, at der i nærmeste fremtid skal udarbejdes en overordnet plan for området.

Esbjerg Kommune finder det fordelagtigt at have et neutralt udgangspunkt for denne overordnede plan. Det enslydende budget er dog ikke ensbetydende med, at kommunen ikke sætter nye tiltag i gang. I 2008 vil Esbjerg Kommune søge centrale puljemidler til to ”skæve huse projekter”. Der vil desuden blive sat fokus på særlige plejehjem for hjemløse.

I 2008 sætter kommunen også fokus på de sindslidende, hvor der er identificeret et særligt behov. Der vil også være fokus på at styrke det private kvindekrisecenter i

forhold til den pædagogiske indsats og centerets administration via enten lokale midler eller centrale puljemidler.

I 2007 påbegyndte kommunen et sundhedsfagligt projekt for misbrugere. Projektet fortsætter i 2008, så vidt det er muligt at få dispensation til at anvende sygeplejersker i stedet for læger til projektet.

3.4.4 Favrskov Kommune

Når det gælder stof- og alkoholmisbrugere, vil Favrskov Kommunes indsats over for socialt udsatte grupper være større i 2008, end den har været i 2007. Ændringen i indsatsen over for stofmisbrugere består i, at der for nylig er ansat endnu en støtte-/kontaktperson til behandlingen af stofmisbrugere i kommunen. Det betyder, at hvor der hidtil har været én støtte-/kontaktperson, vil der fremover være to støtte-/kontaktpersoner ansat i kommunen.

Ændringen i indsatsen over for alkoholmisbrugere skyldes, at der for nylig er ansat endnu en alkoholbehandler, så der fremover vil være i alt to alkoholbehandlere til at varetage ambulans- og dagbehandlingstilbud til kommunens alkoholmisbrugere.

I modsætning til misbrugsområdet vurderes indsatsen over for hjemløse, prostituerede, sindslidende og voldsramte/voldstruede at være uændret i 2008. Indsatsen over for ovennævnte grupper vurderes desuden at være i overensstemmelse med efterspørgslen. Det skyldes dels, at der kun er meget få hhv. hjemløse og prostituerede i kommunen. Dels at kommunen tilbyder hjælp til alle voldsramte/voldstruede, der henvender sig til et krisecenter.

Indsatsniveauet over for sindslidende vil blive vurderet i forbindelse med en omfattende gennemgang af alle sager, der omfatter sindslidende. Sagsgennemgangen påbegyndes i december 2007.

3.4.5 Fredericia Kommune

Budgettallene for Fredericia Kommune er på en række punkter væsentligt forskellige i 2008 i forhold til 2007. På de fleste områder hænger dette imidlertid ikke sammen med væsentlige forandringer i de afsatte midler til udsatte-området, idet der primært er tale om ændringer af budgetteknisk karakter.

Der afsættes flere midler til indsatsen for stofmisbrugere i 2008 end i 2007, da medarbejderstaben på Misbrugscentret udvides. Årsagen er ikke et ændret behov, men et ønske om at styrke indsatsen og give det et kvalitetsmæssigt løft.

Indsatsen på alkoholområdet er uændret i 2008. Kommunen har i kraft af strukturreformen overtaget et amtsligt tilbud på området, som videreføres i kommunalt regi. Dette på trods af, at kommunen i forvejen driver et kommunalt tilbud. Et nyt alkoholmisbrugscenter er under opførelse, hvilket kommunen forventer sig meget af, da indsatsen hermed kan samles på én adresse. Tidligere var indsatsen spredt på tre adresser i byen.

På hjemløseområdet sker der en mindre stigning i de afsatte midler. Hertil kommer en bevilling til yderligere to ansatte i støtte-kontakt-person-ordningen, som af budgettekniske grunde ikke afspejler sig i budgettet.

3.4.6 Frederiksberg Kommune

I forbindelse med strukturreformen er Frederiksberg Kommune overgået fra at have amtskommunal status til at have kommunal status. Kommunen har derfor ikke på samme måde som mange andre kommuner fået overdraget en mængde yderligere opgaver fra de tidligere amter. Generelt er der kun mindre ændringer i budgetterne relateret til den sociale indsats over for udsatte i Frederiksberg Kommune mellem 2007 og 2008. Der sker dog en række øvrige ændringer i indsatsen, hvilket beskrives i det følgende.

Kommunens indsats på stofmisbrugsområdet vil i 2008 blive udviklet gennem en række HR- og organisatoriske udviklingsprojekter. Herudover tages en række nye initiativer, herunder gennemførelse af sms-baseret forebyggelsesprogram.

På alkoholområdet fortsætter kommunen en række projekter og tiltag, som tidligere var forankret i regi af HS (Hovedstadens Sygehusfællesskab). Projekterne og tiltagene vil fortsætte i nærmest samme form – nu organiseret som samarbejdsprojekter mellem kommunerne i regionen.

Kommunen har driftsoverenskomst med to herberger for hjemløse, hvor en forstærket indsats det kommende år finansieres af centrale puljemidler.

Indsatsen over for sindslidende styrkes i 2008 med opførelsen af opgangsfællesskaber og udbygning af en støtte-kontakt-person-ordning. Kommunen har desuden modtaget centrale puljemidler til ansættelse af medarbejdere med brugererfaring i kommunens socialpsykiatriske tilbud.

Kommunen har ingen særlig indsats over for prostituerede, det vil sige ingen tilbud til målgruppen. Der ydes dog støtte til ministerielt forankrede initiativer.

Indsatsen over for voldsramte og voldstruede er uændret fra 2007 til 2008. Det fornødne antal pladser købes hos leverandører udenfor kommunen.

3.4.7 Frederikshavn Kommune

I Frederikshavn Kommune vil indsatsen over for socialt udsatte grupper overordnet set være uændret.

Dog vil indsatsen over for stofmisbrugere blive større. Det skyldes, at der med kommunalreformen er foretaget en reorganisering af området. Formålet med reorganiseringen har været at oprette en særlig enhed, som tager sig af indsatsen over for stofmisbrugere. Dette har betydet, at der er kommet mere fokus og udvikling på stofmisbrugsområdet.

I modsætning til indsatsen på stofmisbrugsområdet, vil indsatsen over for alkoholmisbrugere, prostituerede, hjemløse, sindslidende samt voldsramte og voldstruede være uændret i 2008.

3.4.8 Gentofte Kommune

I Gentofte Kommune vil indsatsen over for socialt udsatte grupper være uændret i 2008. Dog arbejdes der på at udvikle kommunens indsats over for de forskellige grupper af udsatte.

I 2007 blev der eksempelvis iværksat et 4-årigt projekt for hjemløse. Projektet har til formål at undersøge og afprøve metoder i indsatsen over for hjemløse. Til projektet modtager kommunen satspuljemidler. Kommunen dækker personaleomkostninger.

På området for sindslidende er der fokus på at konkretisere og udmønte sundhedsaftalerne mellem regionen og kommunen.

Også indsatsen over for misbrugere er under udvikling. Strukturreformens overdragelse af opgaver har sat en proces i gang, der indebærer en undersøgelse af, hvorvidt behovet for behandling dækkes af de eksisterende leverandører, eller om der skal tages yderligere initiativer på området.

3.4.9 Guldborgsund Kommune

I Guldborgsund Kommune vil indsatsen over for socialt udsatte grupper overordnet set være uændret i 2008.

Når det gælder indsatsen over for stof- og alkoholmisbrugere, vurderer kommunen, at der ikke er grundlag for at ændre indsatsen, da behandlingsgarantien opfyldes. Indsatsen ser således ud til at være i overensstemmelse med behovet i kommunen.

Selvom indsatsen over for stof- og alkoholmisbrugere vurderes at være uændret, er det ikke ensbetydende med, at der ikke sker en udvikling på området. Med hjælp fra en kommunikationsmedarbejder, arbejdes der på at gøre kommunens behandlings- og rådgivningstilbud mere synlige. Derudover arbejdes der aktivt på at skabe et bredere samarbejde på tværs af kommunens forvaltninger, og kommunen forsøger at udvikle indsatsen på misbrugsområdet gennem centrale puljemidler.

Budget- og pladstalsmæssigt vil indsatsen over for sindslidende være uændret i 2008, men kvalitetsmæssigt følger store ændringer i kølvandet på strukturreformen. Seks kommuner og et amt har haft til opgave at samle indsatsen over for sindslidende, og Guldborgsund Kommune vurderer, at der på den baggrund sker en opkvalificering og en specialisering af psykiatriområdet. I 2008 iværksættes desuden et forsøgsprojekt. Projektet finansieres af centrale puljemidler og får først budgetmæssige konsekvenser i 2009.

Indsatsen over for hjemløse, prostituerede og voldsramte/voldstruede vurderes overordnet at være uændret i 2008. Dog forventer kommunen, at der i behandlingen af voldsramte, voldstruede og misbrugere vil være tale om færre efterbehandlinger, fordi flere kommuner vælger at stå for efterbehandlingen af deres egne borgere. Efterbehandlingen varetages i dag af Guldborgsund Kommune.

3.4.10 Horsens Kommune

Med undtagelse af stofmisbrugsområdet, vurderer Horsens Kommune, at indsatsen over for socialt udsatte grupper er uændret fra 2007 til 2008.

Den uændrede indsats skyldes generelt, at indsatsen er i overensstemmelse med efterspørgslen i kommunen. Den uændrede indsats skal derfor ikke ses som et udtryk for, at socialt udsatte grupper ikke prioriteres i Horsens Kommune.

Kommunen vurderer dog, at der kan blive behov for en større indsats på området for sindslidende. Det skyldes, at der i de senere år har været en tendens til, at flere

børn er blevet diagnosticeret med psykiske lidelser. Disse børn er nu ved at blive voksne, og dermed stiger efterspørgslen på tilbud til sindslidende.

På stofmisbrugsområdet vurderes der at være ændringer i indsatsen fra 2007 til 2008. Ændringen er imidlertid varierende, idet indsatsen bliver større i forbindelse med dag- og ambulante behandlingstilbud, mens den bliver mindre i forbindelse med døgnbehandlingstilbud. Ændringerne skyldes som sådan ikke en opprioritering men derimod, at der for tiden er stigende efterspørgsel på dag- og ambulantebehandling, mens efterspørgslen på døgnbehandling er faldene.

3.4.11 Ikast-Brande Kommune

I Ikast-Brande Kommune vil indsatsen over for socialt udsatte grupper budgetmæssigt være uændret fra 2007 til 2008. Der sker imidlertid en række kvalitative og organisatoriske ændringer i indsatsen i 2008, hovedsageligt på misbrugsområdet.

På misbrugsområdet vil kommunen i det kommende år hjemtage substitutionsbehandlingen, som hidtil er blevet varetaget af Herning Kommune. Dette skal ses som et led i kommunens målrettede arbejde for at skabe sammenhæng i tilbudene på misbrugsområdet, der med strukturreformen i 2007 blev overdraget til Ikast-Brande Kommune.

Dette arbejde finder også sted på både alkohol- og stofmisbrugsområdet samt indenfor socialpsykiatrien. På den måde søger kommunen at skabe en helhedsorienteret indsats, der skal sikre, at borgere med dobbeltdiagnoser, dvs. både misbrug og psykisk lidelse, ikke udstødes på grund af manglende samarbejde mellem misbrugsområdet og socialpsykiatrien.

Ovenstående kvalitative og organisatoriske ændringer sker uden budgetmæssige konsekvenser.

3.4.12 Ishøj Kommune

Der ligger en række forskellige beæggrunde bag forskellene mellem 2007 og 2008 i Ishøj Kommune.

En årsag er, at de fra amtet overdragne opgaver først har effekt på budgetteringen i 2008. Det gælder for stofmisbrugere og voldsramte og voldstruede.

Også inden for gruppen af sindslidende er der sket en ændring, idet der ses en tendens til, at der kommer flere og flere unge med sindslidelser.

Mht. alkoholmisbrugere oplever Ishøj Kommune også et større behov. Også for denne gruppe er budgetrammen udvidet, og der er afsat flere pladser.

Både for grupperne af stofmisbrugere, voldsramte og voldstruede og sindslidende er der tale om en større budgetramme og ikke om centrale puljemidler. I forhold til stofmisbrugere søges det opsøgende arbejde dog yderligere styrket via puljemidler fra Socialministeriet i 2008.

Overordnet er kommunens vurdering, at strukturreformen udskillelse af de socialt udsatte fra arbejdsmarkedsområdet har resulteret i en anden og en mere koncentreret indsats på området for sociale udsatte.

3.4.13 Kalundborg Kommune

Kalundborg Kommunes indsats over for socialt udsatte vil overordnet set være uændret i 2008, dog med undtagelse af indsatsen over for alkoholmisbrugere.

Kommunens indsats over for både stofmisbrugere og sindslidende vil som udgangspunkt være uændret i 2008. Det påpeges dog, at det er vanskeligt at forudsige indsatsen, idet den løbende reguleres i forhold til efterspørgslen på tilbud inden for det sociale område. Eksempelvis er der på misbrugsområdet indgået abonnementsaftaler med behandlingstilbud i Holbæk og Slagelse Kommuner. Kalundborg Kommune betaler således et fast beløb hvert år, som sikrer behandlingspladser til alle borgere, der har behov.

Når det gælder indsatsen over for alkoholmisbrugere, vurderes indsatsen at være større i 2007 end i 2008, selvom det ikke umiddelbart afspejles i budgettallene. På nuværende tidspunkt visiteres relativt få alkoholmisbrugere til dagbehandling. Det skyldes primært praktiske barrierer i form af borgernes transport til og fra dagbehandlingstilbudene, som er placeret i Slagelse. Målet er derfor at indgå aftale med Slagelse Kommune om, at dagbehandlingen af og til foregår i Kalundborg, så flere misbrugere har mulighed for at gøre brug af tilbudene. Et sådant fokus på dagbehandlingen kan desuden føre til en søgning mod døgnbehandlingstilbud, hvorfor indsatsen over for alkoholmisbrugere generelt kan forventes at blive større i 2008.

Udover ovennævnte indsatsområder, vil der i 2008 blive rettet fokus mod kommunens natherberg. Her vil kommunen søge centrale puljemidler til at finansiere forlængede åbningstider i herberget, så det kan fungere som værested i dagtimerne. Denne udvikling vil især komme gruppen af hjemløse til gode. Hvorvidt det lykkes at hente midler til udvidelsen af herbergets åbningstider, er endnu uvist.

Når det gælder voldstruede/voldsramte og prostituerede har kommunen ikke en målrettet indsats. Det skyldes, at problemet er yderst begrænset i kommunen. Indsatsen iværksættes derfor først, hvis kommunen får kendskab til, at en borger efterspørger hjælp. Hvis dette sker tilpasses indsatsen til den enkelte borger.

3.4.14 Kerteminde Kommune

I Kerteminde Kommune forventes indsatsen over for socialt udsatte grupper at være uændret fra 2007 til 2008.

Overordnet vurderer kommunen, at indsatsen er i overensstemmelse med behovet i kommunen. Det skyldes, at alle borgere, der henvender sig til kommunen om et behov for behandling eller støtte, og som i øvrigt opfylder relevante visitationskrav, bevilliges behandling eller støtte.

Dog vurderes det, at der med fordel kan iværksættes en større opsøgende indsats, særligt over for alkoholmisbrugere: Dels fordi en ny borgerundersøgelse har vist, at andelen af borgere med alkoholmisbrug er større i Kerteminde Kommune end i gennemsnitskommunen. Dels fordi alkoholmisbrug ofte er en mere 'skjult' form for misbrug, som derfor kræver en større opsøgende indsats end andre former for misbrug.

Kommunen oplyser desuden, at der nedsættes en tværgående arbejdsgruppe, som skal undersøge, hvordan der kan skabes en mere helhedsorienteret indsats over for

gruppen af udsatte unge, gennem et bedre samarbejde på tværs af relevante forvaltninger i kommunen.

3.4.15 Københavns Kommune

Københavns Kommune planlægger en række initiativer over for socialt udsatte grupper. Dette til trods for at de budget- og pladstalsmæssige rammer for indsatsen vil være relativt uændrede i 2008.

På stofmisbrugsområdet vurderer kommunen, at kvaliteten i indsatsen vil være uændret. Der arbejdes med at integrere stof- og alkoholmisbrugsbehandlingen. Formålet hermed er dels at muliggøre overførsel af erfaringer mellem områderne, dels at give bedre mulighed for at matche behandlingstilbud til den enkelte bruger. Kommunen arbejder således aktivt på at opkvalificere indsatsen over for stof- og alkoholmisbrugere. Hvorvidt det lykkedes at opkvalificere indsatsen afhænger dog af, hvor stor efterspørgslen vil være fremover, da en større efterspørgsel vil resultere i pladmangel og færre ressourcer til den enkelte bruger.

Når det gælder prostituerede, vil der i 2008 ske en markant opprioritering af indsatsen. I løbet af 2007 har kommunen kortlagt antallet af prostituerede samt hvilke indsatser der allerede *er* iværksat, og hvilke indsatser der *bør* iværksættes på området. Forslagene er netop blevet vedtaget af Borgerrepræsentationen og forventes implementeret i 2008. Blandt andet nedsættes en gruppe, som på tværs af relevante forvaltninger skal varetage en tværgående og opsøgende indsats. I samarbejde med Kompetencecenter Prostitution sættes desuden fokus på kompetenceudvikling hos kommunens medarbejdere. Derudover iværksættes et behandlingstilbud til mænd, der er afhængige af prostitution. Initiativerne over for prostituerede er dog kun delvist finansieret af kommunale midler.

Indsatsen over for sindslidende vil ligeledes være større i 2008. Der oprettes 24 nye boliger til sindslidende, som led i en større udbygnings- og moderniseringsplan. Denne udbygning fremgår ikke af de indleverede budgettal, da midlerne ikke er inkluderet i de i undersøgelsen inkluderede konti, til trods for at planen er finansieret af kommunale midler.

Indsatsen over for hjemløse og voldsramte/voldstruede er uændret i 2008. Dog vil der i løbet af 2008 blive udarbejdet en strategi for, hvordan indsatsen på området kan udvikles. Hvis strategien vedtages i 2008, vil den blive implementeret i løbet af året.

3.4.16 Morsø Kommune

I Morsø Kommune er indsatsen overordnet set uændret fra 2007 til 2008, når det gælder områderne for stof- og alkoholmisbrug, sindslidende samt prostituerede. Indsatsen over for prostituerede er i kommunen relativt lille og usynlig.

Efter 2008 forventes der en markant større indsats på misbrugsområdet, da Morsø Kommune i øjeblikket er i færd med at omlægge indsatsen på misbrugsområdet. Omlæggelserne iværksættes i forbindelse med, at kommunen fra 2009 selv varetager indsatsen over for misbrugere. I øjeblikket varetages indsatsen af Thisted Kommune, men erfaringen er, at det er vanskeligt at koordinere alle indsatsområder, når en del af opgaverne ligger i Thisted Kommune. I og med at Morsø Kommune selv skal vare-

tage indsatsen fra 2009, vil der i 2008 være øget fokus på området og på hvordan indsatsen kan opkvalificeres, når alle opgaver samles i Morsø Kommune.

I modsætning til området for sindslidende, misbrugere og prostituerede, forventes indsatsen over for hjemløse og voldsramte/voldstruede at være større i 2008, end den har været i 2007. Dette skyldes, at der i løbet af 2008 åbnes et nyt KFUM-værested i kommunen. Værestedet er tilknyttet en støttekontaktperson, som laver opsøgende arbejde over for socialt udsatte grupper og fungerer som støtte- og kontaktperson for brugerne.

Udover ovennævnte fokusområder blev der i 2007 ansat en misbrugskoordinator, som fortsat skal forsøge at kæde indsatsen i forskellige relevante afdelinger sammen. På den baggrund vurderes kommunens overordnede indsats derfor at være forbedret i form af en effektivisering af indsatsen og større fokus på det sociale område.

3.4.17 Odense Kommune

Den sociale indsats over for udsatte grupper er grundlæggende uforandret fra 2007 til 2008. På enkelte områder sker der ændringer i indsatsen.

Indsatsen over for voldsramte og voldstruede styrkes i 2008 i kraft af en opgradering af uddannelsen af børn til voldsramte. Dette afspejles i større udgifter på området samtidig med, at pladstallet ikke er øget. Herudover er der status quo.

På hjemløseområdet driver kommunen en række institutioner i et godt sammenhængende system. Pladstallet er uændret i 2008 i kraft af uændret behov. På alkoholmisbrugsområdet er pladstallet lavere i 2008 end i 2007. Årsagen er, at Odense Kommune ikke længere afsætter pladser til Middelfart Kommune.

På Stofmisbrugsområdet lever kommunen op til behandlingsgarantien og vurderer, at indsatsen modsvarer behovet. Indsatsen over for prostituerede er uændret i 2008, da behovet er det samme. Det samme gælder i forhold til sindslidende.

Baggrunden for den uændrede indsats er et politisk ønske om at undgå en brat forandring i den borgerrettede indsats som følge af strukturreformen. De amtslige 2007-budgetter danner derfor grundlag for 2008-budgetterne. I det kommende år vil fokus være på at revurdere og reorganisere den samlede sociale indsats, hvilket givetvis vil afspejle sig i kommende års budgetter.

3.4.18 Ringsted Kommune

Med undtagelse af indsatsen over for sindslidende i Ringsted Kommune, vil indsatsen over for socialt udsatte grupper være uændret i 2008. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at der er stilstand på området.

I forbindelse med strukturreformen overtog Ringsted Kommune sammen med en række andre kommuner ansvaret for et centralt misbrugscenter, der tidligere blev drevet af Vestsjællands Amt. Overtagelsen har endnu ikke medført ændringer i aktiviteter rettet mod alkohol- og stofmisbrugere. Men da kommunen varetager dele af centerets drift, er forretningsgangene blevet lettere. Det betyder, at flere alkohol- og stofmisbrugere behandles, selvom rammerne for behandlingen som udgangspunkt er uændrede.

Også indsatsen over for hjemløse forbliver uændret i 2008. Det er relativt let for kommunen at finde boliger til hjemløse, hvorfor ingen forbliver hjemløse i længere tid.

I modsætning til indsatsen over for ovennævnte grupper, sker der i 2008 en opprioritering af indsatsen over for sindslidende i Ringsted Kommune. Opprioriteringen består i, at socialpsykiatriens åbningstid udvides, så der også er åbent for henvendelser i weekender.

Som supplement til kommunens egen indsats over for socialt udsatte grupper, søges centrale puljemidler til finansiering af et 'satellitkontor', som blandt andet skal styrke det opsøgende arbejde over for samtlige socialt udsatte grupper. Med andre ord søger kommunen løbende at udvikle og opkvalificere indsatsen på området indenfor relativt uændrede budget- og pladstalsmæssige rammer.

3.4.19 Silkeborg Kommune

I al væsentlighed er Silkeborg Kommunes indsats over for socialt udsatte uændret i 2008 i forhold til 2007. På en række felter kan der dog spores en vis bevægelse.

Budgetkontiene relateret til indsatsen for stofmisbrugere rummer flere udsving. Ifølge Silkeborg Kommune skyldes disse udsving i al væsentlighed budgettekniske forhold. De faktiske udgifter på området er uændrede. Kommunen vurderer i øvrigt, at strukturreformen har givet et løft til den samlede sociale indsats over for gruppen i kraft af forbedrede samarbejdsstrukturer og ændrede sagsgange.

Indsatsen over for alkoholmisbrug er ligeledes uændret. Også her skyldes ændringer i budgettet en række budgettekniske manøvrer, som ikke afspejler en reel forandring i tilbuddene.

På hjemløse-området er budgetterne i det store hele også uændrede. Der sker dog en række forandringer i forhold til kommunens "skæve huse til skæve eksistenser", som fremover vil indgå i et tættere samarbejde med kommunens øvrige tilbud.

På sindslidende-området er kommunen også præget af de ændringer, der er fulgt med strukturreformen, og som betød, at kommunen overtog en del amtslige institutioner for sindslidende. I 2007 og 2008 vil der således være fokus på, hvordan indsatsen på området optimeres og organiseres bedst. Der rettes blandt andet fokus mod indsatsen over for unge og ældre sindslidende, behandlingen af dobbeltdiagnoser, dvs. personer med både sindslidelse og misbrug samt kommunens dagtilbud til sindslidende. Meget tyder på, at den Regionale behandlingspsykiatri evt. nedlægger alle sengepladser i Silkeborg ved udgangen af 2008. Kommunen overvejer derfor i øjeblikket, hvilken betydning nedlægningen af sengepladser vil få for kommunens indsats over for sindslidende.

3.4.20 Solrød Kommune

I Solrød Kommune opprioriteres indsatsen over for socialt udsatte på flere felter. Dette afspejles dog ikke af de budget- og pladstal, der indgår i denne undersøgelse, idet der er tale om en opkvalificering af indsatsen indenfor uændrede budgetmæssige rammer.

Opprioriteringen er primært knyttet til misbrugsområdet, hvor kommunen i øjeblikket er i fuld gang med at etablere en tværgående misbrugsorganisation som en del af den allerede eksisterende organisation. Her tilbydes en stor del af den ambulante behandling. I den forbindelse blev der i 2007 ansat en misbrugskonsulent, og i 2008 fortsætter udvidelsen med ansættelsen af en alkoholterapeut på deltid.

Der sker ligeledes en opgradering i forbindelse med støttekontaktpersonernes udvidede målgruppe. Dels sættes en allerede tilknyttet støttekontaktpersons arbejdstid op til fuld tid. Dels ansættes endnu en støttekontaktperson på fuld tid. Udvidelsen er et forsøg på at imødekomme et stadigt stigende behov for en opsøgende kontakt.

Også indsatsen over for socialt udsatte unge mellem 18 og 25 år opprioriteres i 2008. Her ansættes endnu en ungekonsulent på fuld tid. Foreløbig er ansættelsesperioden bestemt til at vare et år. Ungekonsulenten varetager et helhedsorienteret tilbud for socialt udsatte unge, som eksempelvis har problemer med misbrug, kriminalitet, psykiatriske diagnose eller dobbelt-/trippeldiagnoser.

3.4.21 Thisted Kommune

Med undtagelse af indsatsen over for sindslidende, forventer Thisted Kommune overordnet set, at indsatsen over for sociale udsatte er uændret fra 2007 til 2008. Dog sker der indholdsmæssigt nogle ændringer knyttet til planer om at iværksætte supplerende indsatser finansieret af centrale puljemidler i 2008.

For gruppen af misbrugere sker der en omlægning af behandlingen, som skal styrke mulighederne for afklaring og motivation i ambulantebehandlingen, inden der tilbydes døgnbehandling. Yderligere arbejdes der på en samarbejdsaftale med forsorgshjemmene for at styrke indsatsen over for forsorgshjemsklientellet. Kommunens vurdering er, at begge tiltag vil forbedre indsatsen, selvom de ikke afspejles i kommunens budget og pladstal.

Hjemløse defineres i Thisted Kommune, efter Preben Brandts definition, som personer, der er ”hjemløse i eget liv” og ikke tager del i samfundet. I 2008 søges centrale puljemidler til opsøgende arbejde over for denne gruppe i og omkring Frøstruplejren.

I forhold til gruppen af voldsramte og voldstruede sker der ingen ændringer fra 2007 til 2008. Det skyldes en vurdering af, at behovet dækkes af den nuværende indsats.

Der vil i 2008 ske en mindre opprioritering af indsatsen over for sindslidende, som består i oprettelse af en ekstra midlertidig aflastningsplads på et botilbud for længerevarende ophold, samt at der oprettes 4 nye pladser i et døgnbaseret bofællesskab, som hidtil har opereret med 7 pladser. De 4 nye pladser i bofællesskabet fremgår dog ikke af budget- og pladstal, da de er registreret under Servicelovens § 85, som ikke er omfattet af denne undersøgelse. Derudover sker en utilsigtet opprioritering, idet kommunen ikke sælger så mange pladser som forventet, på botilbud for midlertidigt ophold, hvorfor kommunen selv må finansiere og anvende disse pladser. Opprioriteringen er udelukkende finansieret af kommunale midler.

3.4.22 Vesthimmerland Kommune

I Vesthimmerland Kommune forventes indsatsen over for socialt udsatte grupper overordnet set at blive forstærket i 2008 i forhold til 2007. Der planlægges en række ændringer i tiltagene. Kommunen står imidlertid over for en større omstrukturering, hvorfor der er en vis usikkerhed om, hvorvidt planlagte tiltag for 2008 (som beskrives nedenfor) vil blive gennemført – eller om de som konsekvens af omstruktureringen vil blive taget af programmet eller tage en anden form.

Det er primært indsatsen over for stofmisbrugere, alkoholmisbrugere og sindslidende, der forventes at blive større i 2008. Som en følge af strukturreformen i 2007 overtog Vesthimmerland Kommune indsatsen over for stof- og alkoholmisbrugere, som tidligere lå i amtligt regi. Den primære opgave på misbrugsområdet har i 2007 været at danne et overblik over denne indsats. Kommunens konklusion er, at den opgave, kommunen står over for, vokser sig stadig større. Derfor er der truffet politisk beslutning om større fokus på stof- og alkoholmisbrugere i 2008, hvilket blandt andet sker ved at ansætte to nye medarbejdere med erfaring inden for behandling af stof- og alkoholmisbrugere.

Indsatsen over for sindslidende opprioriteres ligeledes i 2008. Dels afsættes flere midler på området, dels reorganiseres indsatsen over for sindslidende. Kommunens tilbud til sindslidende har hidtil været centreret i Aars, men fra 2008 planlægges en decentral indsats. Derudover er der i øjeblikket iværksat en større kortlægning af mulighederne for opkvalificering af den kommunale indsats.

I modsætning til ovennævnte områder forventes indsatsen over for hjemløse, prostituerede, voldsramte og voldstruede at være uændret i 2008. Kommunens indsats over for disse grupper er begrænset, da grupperne typisk søger mod de større byer i nabo-kommunerne.

3.4.23 Aalborg Kommune

Den sociale indsats over for socialt udsatte borgere i kommunen er på en række felter i vækst mellem 2007 og 2008. På andre felter er der ingen bevægelse at spore.

Indsatsen over for stofmisbrugere er omtrent den samme i 2008 som i 2007. Der er givet en merbevilling i 2007, som indgår i det reviderede budget. Merbevillingen fortsætter i 2008. Kommunen overholder behandlingsgarantien på feltet, men vurderer, at den ved et øget behov for behandling vil blive presset på behandlingsgarantien. Indsatsen over for alkoholmisbrugere er nogenlunde uændret fra 2007 til 2008. Området er nyt for kommunen, som har overtaget en række institutioner og opgaver fra det tidligere amt.

På hovedkonto-niveau (5.38.44) ses en stigning, som er relateret til andre grupper end alkoholmisbrugere. Kommunen indgår i 2007 i en fripladsordning finansieret af Socialministeriet. Hvis denne ordning ikke videreføres i 2008, er kommunen indstillet på selv at forestå betalingen af pladserne.

Ålborg Kommune gør ingen særlig indsats over for prostituerede, da der ikke forekommer gadeprostitution i kommunen. Prostituerede i kommunen vil ofte blive mødt af den øvrige sociale indsats i form af f.eks. indsatsen over for misbrugere.

På hjemløse-området sker der en øget indsats i 2008, som tydeligt afspejles i budgettallene, hvor der sker en stigning på ca. 20 %. Stigningen skyldes, at kommunen har

valgt at videreføre en række eksternt støttede projekter i 2008 på trods af, at bevillingen er ophørt. Kommunen er desuden meget aktiv i forhold til at søge fonde og pulje på hjemløseområdet og forventer at få støtte til en række nye projekter i 2008.

I forhold til sindslidende sker der væsentlige ændringer i indsatsen på to områder: Der sker dels en øget indsats over for sindslidende asylansøgere. Dels er der flere unge i kommunens bostøtteordninger, hvilket blandt andet er en konsekvens af, at det er blevet sværere at få tildelt førtidspension.

Vurderingen i kommunen er, at der er en god dialog og forståelse mellem embedsmænd og politikere, og at der er et markant politisk ønske om løbende at styrke den sociale indsats i kommunen.

3.4.24 Århus Kommune

I Århus Kommune vil indsatsen over for socialt udsatte grupper overordnet set være uændret i 2008. Dog vil der ske en vis udvikling på området.

I 2008 vil der ske en budgetmæssig ændring i kommunens indsats over for alkoholmisbrugere, idet kommunen skal finansiere et projekt, der hidtil har været finansieret af centrale puljemidler. Fra kommunens side, afsættes der således flere ressourcer på området for alkoholmisbrug, selvom der ikke vil ske en ændring i selve aktiviteten på området. Derfor vurderes indsatsen at være uændret.

Indsatsen over for sindslidende vil derimod være præget af besparelser, som blev vedtaget i budgetterne for 2007 og realiseres i 2008. Besparelserne vil betyde, at flere dagaktiveringstilbud nedlægges, og at der nedlægges pladser på flere botilbud for sindslidende. Dog afspejles dette ikke i kommunens budgetterede pladstal for 2008.

Som kompensation for nedlæggelsen af dagaktiveringstilbud forsøger kommunen at etablere flere skånejobs på ordinære arbejdspladser, så flere sindslidende kan blive en del af arbejdsmarkedet. Dette tiltag er en følge af den generelle mangel på arbejdskraft, som betyder, at der efterspørges arbejdskraft fra matchgruppe 4 og 5. Indsatsen varetages af Beskæftigelsesforvaltningen og fremgår derfor ikke af de konti, der indgår i nærværende undersøgelse.

Generelt vil kommunen i 2008 fokusere på, hvilke muligheder og positive effekter der følger med strukturreformen og desuden søge centrale puljemidler til udvikling af indsatsen over for socialt udsatte grupper. Kommunen vurderer, at en forbedring af indsatsen vil være hensigtsmæssig, men påpeger at en sådan forbedring begrænses af kommunens stramme økonomi.